

VLAAMSE REGULATOR VOOR DE MEDIA

Onafhankelijk toezichthouder voor
de Vlaamse audiovisuele media

ALGEMENE KAMER

ONTWERP VAN BESLISSING MET BETREKKING TOT DE HERZIENING VAN DE WHOLESALETARIEVEN VOOR DE DIENSTEN VOOR TOEGANG TOT DE KABELNETTEN IN HET NEDERLANDSE TAALGEBIED

Werkwijze om reacties op dit document door te sturen

Antwoordtermijn: tot en met 26 juni 2015
Aanspreekpunt: Ingrid Kools (02 553 45 83)
Antwoordadres per e-mail: vrn@vlaanderen.be

Antwoorden dienen elektronisch te worden verzonden.

Op de antwoorden moet duidelijk worden aangegeven wat vertrouwelijk is. Gelieve ook een openbare, niet-vertrouwelijke versie van het document te bezorgen met het oog op de publicatie ervan op de website van de VRM.

Deze raadpleging heeft plaats overeenkomstig artikel 192, § 3, van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Context en doelstellingen	5
3	Doelgroep van de beslissing	6
4	Juridische basis	7
5	Retroacta	9
5.1	CRC-beslissing van 1 juli 2011 (Nederlandse taalgebied).....	9
5.2	CRC-beslissingen van 3 september 2013 (Nederlandse taalgebied).....	10
5.3	CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied)	10
5.4	Vorbereidingsfase van deze beslissing	11
6	Procedure	12
6.1	Openbare raadpleging.....	12
6.2	Samenwerking tussen de regulerende instanties.....	12
6.3	Europese raadpleging en notificatie.....	13
7	Waardebepaling van de elementen die niet opgenomen zijn in de wholesaleaanbiedingen	14
7.1	Methodologische benadering.....	14
7.2	Toepassing	18
7.2.1	Wifitoegang (homespots en hotspots).....	18
7.2.2	2nd screen.....	20
7.2.3	E-mail	21
7.2.4	Webhosting voor persoonlijke pagina's.....	22
7.2.5	Beschikbaarstelling van gratis of in prijs verlaagde inhoud.....	23
7.2.6	Andere diensten en voordelen	25
8	Impact van de tarifieringswijze van de decoders en van de modems	26
9	Behandeling van de promoties	31
10	Tarifiering van de profielen die specifiek zijn voor een begunstigde	37
11	Aanvullende bepalingen voor de beperking van de tarieven	41
11.1	Probleemstelling.....	41
11.2	Maatregel om een overdreven variabiliteit van de wholesaletarieven te voorkomen	41
11.3	Maatregel om rekening te houden met de mogelijke ontwikkelingen van de referentieaanbiedingen	42

11.4	Maatregel om rekening te houden met de positionering van de aanbiedingen van het type "double play" en "triple play"	43
11.5	Conclusie	44
12	Besluit	45
13	Inwerkingtreding en geldigheid	46
14	Rechtsmiddelen	47
15	Ondertekening	48
	Bijlage A. Waargenomen tarieven van de extra diensten	49
	Bijlage B. Afkortingen	52
	Bijlage C. Samenvatting van de resultaten van de openbare raadpleging	54
	Bijlage D. Opmerkingen van de Europese Commissie	55

1 Inleiding

- 1 Deze beslissing beoogt de tarieven te herzien voor de wholesalediensten waarvan de verstrekking opgelegd is aan de kabelnetwerkoperatoren die actief zijn in het Nederlandse taalgebied (Nethys, Coditel en Telenet).
- 2 De betrokken wholesalediensten zijn:
 - 2.1 de doorverkoop van de analoge-televisiediensten;
 - 2.2 de toegang tot het platform voor digitale televisie;
 - 2.3 de doorverkoop van de breedbanddiensten.
- 3 De tarieven van deze wholesalediensten moeten worden bepaald volgens een retail-minusmethode. Het principe van een retail-minusmethode bestaat erin om de prijs voor een wholesaledienst te bepalen door van de prijs van de overeenstemmende retaildienst bepaalde niet-relevante elementen af te trekken. De minus wordt uitgedrukt als een percentage van de retailprijs.
- 4 Het vervolg van deze beslissing heeft deze structuur:
 - 4.1 Hoofdstuk 2 schetst de context en de doelstellingen van de beslissing.
 - 4.2 De hoofdstukken 3 tot 6 omvatten informatie van juridische aard: de doelgroep van de beslissing (hoofdstuk 3), de juridische basis (hoofdstuk 4), de retroacta (hoofdstuk 5) en de procedure voor aanneming van de beslissing (hoofdstuk 6).
 - 4.3 De hoofdstukken 7 tot 11 bevatten de methodologische elementen van de beslissing.
 - 4.4 Hoofdstuk 12 bevat het dispositief van de beslissing.
 - 4.5 De hoofdstukken 13, 14 en 15 bevatten achtereenvolgens de bepalingen inzake de inwerkingtreding van de beslissing, de beroepsmogelijkheden en de handtekeningen.

2 Context en doelstellingen

- 5 Eén van de sleutel­doel­stellingen van het regel­ge­ving­skader van toepassing op de elektronische communicatie is de bevordering van de concurrentie bij de levering van netwerken en diensten, meer bepaald door erop toe te zien dat de gebruikers maximaal profijt halen qua keuze, prijs en kwaliteit en door erop toe te zien dat er geen verstoring of beperking van de concurrentie is in de elektronische-communicatiesector, inclusief voor de transmissie van inhoud¹.
- 6 In 2011 heeft de analyse van de omroep­markten de sterke machts­positie van de kabel­operatoren op die markten aan­ge­toond, die meer bepaald voortvloeit uit het bestaan van hoge toetredings­belem­meringen die niet van voorbij­gaande aard zijn, en die zich vertaalt in hoge marktaandelen en in de afwezigheid van aanzienlijke druk op de retail­prijzen².
- 7 Die doel­stelling inzake bevordering van de concurrentie en deze bijzondere marktom­standigheden moeten de in het kader van deze beslissing te nemen methodologische keuzes sturen. De VRM tracht dus om één of meer toetredingen tot de relevante markten mogelijk te maken door de toegangsdrempels te verlagen en door wholesaletarieven vast te leggen die een daadwerkelijke, duurzame en onvervalste concurrentie mogelijk maken. De VRM ziet er in het bijzonder zoveel mogelijk op toe dat de wholesaletarieven niet worden beïnvloed door elementen die niets te maken hebben met de wholesalediensten of geen ongerechtvaardigde schommelingen ondergaan door variaties van de retailtarieven.

¹ Zie artikel 8 van Richtlijn 2002/21/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 inzake een gemeenschappelijk regelge­ving­skader voor elektronische-communicatienetwerken en –diensten, *PB. L.* 108, 24 april 2002, 33, zoals gewijzigd bij Richtlijn 2009/140/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009, *PB. L.* 337, 18 december 2009, 37 (hierna: "Kaderrichtlijn").

² Beslissing van de CRC van 11 december 2013 betreffende de wholesaletarieven voor de diensten voor toegang tot de kabelnetwerken in het Nederlandse taalgebied (hierna "CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied)"), hoofdstuk 4.

3 Doelgroep van de beslissing

- 8 De volgende maatschappijen behoren tot de doelgroep van deze beslissing:
- 8.1 De NV NETHYS, met maatschappelijke zetel Rue Louvrex 95 te 4000 Luik, (hierna: Nethys³);
 - 8.2 De BVBA CODITEL BRABANT, met maatschappelijke zetel Tweekerkenstraat 26 te 1000 Brussel, (hierna: Coditel⁴);
 - 8.3 De NV TELENET, met maatschappelijke zetel Liersesteenweg 4 te 2800 Mechelen, (hierna: Telenet).

³ Wegens een herstructurering werden alle rechten en verplichtingen van de ICVBA TECTEO (thans PUBLIFIN), die door de CRC werd aangewezen als een operator met een sterke machtspositie bij beslissing van 1 juli 2011, overgedragen aan de NV NETHYS. Nethys verkoopt haar diensten onder het merk 'Voo', dat het deelt met Brut  l  .

⁴ Coditel is ook bekend onder de naam Numericable, het merk waaronder het zijn diensten aanbiedt.

4 Juridische basis

- 9 Overeenkomstig artikel 192, § 1, 6°, van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie⁵ (hierna: “het Mediadecreet”) kunnen verplichtingen tot prijscontrole en kostentoerekeningssystemen worden opgelegd aan de ondernemingen die aangewezen zijn als beschikkende over een sterke machtspositie op de markt:

“§ 1. De Vlaamse Regulator voor de Media kan aan elke onderneming met aanmerkelijke marktmacht een of meer van de volgende verplichtingen opleggen: [...]

6° verplichtingen inzake het terugverdienen van kosten en prijscontrole, inclusief onder meer verplichtingen inzake kostenoriëntering van prijzen en kostentoerekeningssystemen inzake efficiënte kosten en inzake mededingingsbeperkende tarieven.”

- 10 Bij beslissing van 1 juli 2011⁶ heeft de Conferentie van Regulators van de elektronische Communicatiesector (CRC) een verplichting tot prijscontrole opgelegd aan de operatoren Tecteo (nu: Nethys), Coditel en Telenet voor hun activiteiten in het Nederlandse taalgebied. Dezelfde beslissing voorziet ook in een verplichting tot transparantie voor de voormelde operatoren, wat de verplichting inhoudt om een referentieaanbod op te stellen.
- 11 Met haar beslissingen van 3 september 2013⁷ heeft de CRC zich uitgesproken over de voorstellen voor referentieaanbiedingen van Tecteo (nu: Nethys), Coditel en Telenet.
- 12 Bij beslissing van 11 december 2013⁸ heeft de CRC een eerste keer de wholesaletarieven voor de kabeloperatoren vastgelegd.
- 13 Overeenkomstig artikel 6 van het samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 betreffende het wederzijds raadplegen bij het opstellen van regelgeving inzake elektronische-communicatienetwerken, het uitwisselen van informatie en de uitoefening van de bevoegdheden met betrekking tot elektronische-communicatienetwerken door de regulerende instanties bevoegd voor telecommunicatie of radio-omroep en televisie (hierna “het samenwerkingsakkoord van

⁵ Decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, BS 30 april 2009.

⁶ Beslissing van de CRC van 1 juli 2011 betreffende de analyse van de markt voor televisieomroep in het Nederlandse taalgebied (hierna “CRC-beslissing van 1 juli 2011 (Nederlandse taalgebied)”).

⁷ Beslissingen van de CRC van 3 september 2013 betreffende de wholesalereferentieaanbieding van (respectievelijk) Tecteo, Coditel en Telenet in het Nederlandse taalgebied (hierna “CRC-beslissing van 3 september 2013 (Nederlandse taalgebied)”).

⁸ CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied).

17 november 2006”⁹) is de regulerende instantie die een ontwerpbeslissing heeft voorgelegd aan de CRC verantwoordelijk voor de uitvoering van de beslissing van de CRC. De VRM is bevoegd om de CRC-beslissing van 1 juli 2011 in het Nederlandse taalgebied ten uitvoer te brengen.

⁹ Samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het wederzijds consulteren bij het opstellen van regelgeving inzake elektronische communicatienetwerken, het uitwisselen van informatie en de uitoefening van de bevoegdheden met betrekking tot elektronische communicatienetwerken door de regulerende instanties bevoegd voor telecommunicatie of radio-omroep en televisie, *BS* 28 december 2006, p. 75371.

5 Retroacta

5.1 CRC-beslissing van 1 juli 2011 (Nederlandse taalgebied)

- 14 Op 1 juli 2011 heeft de CRC een beslissing aangenomen waarin wordt vastgesteld dat de kabeloperatoren Nethys, Coditel en Telenet een sterke machtspositie hadden op de retailmarkt voor televisieomroep, op een geografische markt die overeenstemt met de dekkingszone van hun respectieve netwerken.
- 15 Wegens deze sterke machtspositie, meer bepaald om de toetredingsdrempels te verlagen en de concurrenten in staat te stellen om de diensten die de kabeloperatoren aanbieden op de retailmarkt te dupliceren, heeft de CRC de volgende toegangsverplichtingen opgelegd aan Nethys, Coditel en Telenet:
 - 15.1 de doorverkoop van hun retailaanbod van analoge televisie;
 - 15.2 de toegang tot het platform voor digitale televisie;
 - 15.3 de doorverkoop van hun retailaanbod van breedband.
- 16 De CRC heeft aan deze operatoren ook bijkomende verplichtingen inzake transparantie opgelegd (waaronder de publicatie van een referentieaanbod), non-discriminatie en prijscontrole, om de verplichtingen betreffende wholesaletoeegang tot het kabelnetwerk doeltreffend te maken.
- 17 Wat de prijscontrole betreft, wordt in de beslissing van de CRC voorgeschreven dat de prijzen voor de wholesalediensten die de kabeloperatoren moeten aanbieden, moeten worden bepaald volgens de retail-minusmethode.
- 18 In de beslissing behoudt de VRM zich het recht voor om uit eigen beweging of op gerechtvaardigd verzoek van de marktspelers de kostenberekeningsmethodes inzake de doorverkoop van het breedbandaanbod te wijzigen, aan te passen of te preciseren. Die wijzigingen kunnen worden ingegeven door technische evoluties, marktontwikkelingen, aanpassingen in de reglementering, aanpassingen aan kosten en prijzen, enz. De VRM zal rekening houden met de behoefte aan stabiliteit op de markt voor elektronische communicatie ¹⁰.

¹⁰ CRC-beslissing van 1 juli 2011 (Nederlandse taalgebied), §§ 875, 971 en 1069.

5.2 CRC-beslissingen van 3 september 2013 (Nederlandse taalgebied)

- 19 Deze beslissingen spreken zich uit over de kwalitatieve (niet-tarifaire) aspecten van de referentieaanbiedingen van de kabeloperatoren.
- 20 In deze beslissingen heeft de CRC bepaald *“dat elke begunstigde kan beschikken over twee eigen profielen en daarnaast extra profielen kan selecteren uit een pool van 5 gemeenschappelijke profielen, die gebaseerd zijn op alle bestaande retailprofielen van Telenet (zowel de profielen die gecommmercialiseerd worden als de historische)”*¹¹.

5.3 CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied)

- 21 Bij beslissing van 11 december 2013 heeft de CRC een eerste keer de wholesaletarieven voor de kabeloperatoren vastgelegd. Deze beslissing vermeldt meer bepaald:
- 21.1 dat rekening houdend met de omstandigheden op de Belgische markt, zoals die blijken uit de CRC-beslissing van 1 juli 2011, het de voorkeur verdient om zo snel mogelijk de wholesaletarieven voor toegang tot de kabelnetwerken vast te leggen, uitsluitend rekening houdend, in een eerste instantie, met de voordelen waarvan de waarde groter is en om later een herziening door te voeren van deze tarieven om rekening te houden met het geheel van relevante elementen (§ 77);
 - 21.2 dat het nodig is om op gezette tijden de minus-waarden te kunnen bijwerken (§ 258);
 - 21.3 dat de minussen echter niet opnieuw mogen geëvalueerd worden bij elke wijziging van de retailtarieven. Een dergelijke frequentie van updates zou een te grote werklast voor de kabeloperatoren en voor de regulator teweegbrengen, zonder een merkbare toegevoegde waarde te scheppen. De kans is immers klein dat een gewijzigd of nieuw tariefplan, apart beschouwd, op zich een zeer beduidende invloed zou hebben op de minus (§ 259);
 - 21.4 dat de VRM het redelijk en evenredig acht dat de minus-waarden gedurende minstens een jaar geldig blijven. Op basis van die termijn is het mogelijk om de eventuele seizoensgebonden effecten uit te schakelen. Die termijn stemt ook overeen met de minimale periodiciteit waarmee

¹¹ CRC-beslissing van 3 september 2013 (Nederlandse taalgebied), § 233 (Telenet). De beslissingen in verband met de andere kabeloperatoren bevatten vergelijkbare bepalingen.

ondernemingen hun algemene boekhouding opstellen. Deze periodiciteit stemt daarenboven overeen met die van de verzameling van statistische gegevens van de VRM (§ 260);

21.5 dat, omdat de retailtarieven frequent wijzigen, een tarifiering op basis van het "retail minus"-principe niet de mogelijkheid biedt om uit te sluiten dat de kabeloperator tracht, door het niveau en/of de structuur van zijn retailtarieven te wijzigen, de wholesaleprijzen dusdanig te beïnvloeden dat een concurrentieverstorend effect ontstaat. Onder "concurrentieverstorend effect" verstaat de VRM een beduidende verhoging van de wholesaleprijzen of een situatie van price squeeze tussen de wholesaleprijzen en bepaalde retailaanbiedingen. Daarom zal de VRM de retailprijzen van de kabeloperatoren volgen en, indien nodig, alle gepaste maatregelen treffen teneinde te garanderen dat de fundamentele doelstellingen worden nageleefd die zijn vastgelegd in artikel 8 van de Kaderrichtlijn. (§ 261)

22 Deze beslissing was vergezeld van een gemeenschappelijke mededeling van de regulatoren die vertegenwoordigd zijn in de CRC waarin concreet de werkwijze werd voorgesteld om de wholesaletarieven van de kabeloperatoren te berekenen¹².

5.4 Voorbereidingsfase van deze beslissing

23 Op 25 februari 2015 heeft de VRM een verzoek om informatie gericht aan Nethys, Coditel en Telenet over hun retailtarieven en de waardering en de kosten van de diensten en diverse voordelen inbegrepen in hun retailaanbiedingen.

24 Op 18 maart 2015 heeft de VRM een tweede verzoek om inlichtingen gericht aan Nethys, Coditel en Telenet, over hun inkomsten en commerciële praktijken (bijvoorbeeld de promoties).

25 Op 20 april 2015 werd een vergadering belegd met elke kabeloperator en Analysys Mason. De consultant Analysys Mason werd geselecteerd om bijstand te verlenen in het kader van de herziening van de wholesaletarieven met betrekking tot de hierboven vermelde aspecten.

¹² Gemeenschappelijke mededeling van de regulatoren vertegenwoordigd in de CRC van 11 december 2013 betreffende de bepaling van de wholesaletarieven voor toegang tot de kabelnetten.

6 Procedure

6.1 Openbare raadpleging

- 26 De openbare raadpleging is gebaseerd op artikel 6 van de Kaderrichtlijn en wordt georganiseerd krachtens artikel 192, § 3, van Mediadecreet.
- 27 De openbare raadpleging liep van [xxx] tot [xxx] .
- 28 Een synthese van de commentaren geleverd tijdens de openbare raadpleging wordt gegeven in [Bijlage C](#).

6.2 Samenwerking tussen de regulerende instanties

- 29 Artikel 3 van het samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 schrijft voor:

“Elke ontwerpbeslissing van een regulerende instantie die betrekking heeft op elektronische communicatienetwerken wordt door de desbetreffende instantie overgemaakt aan de andere regulerende instanties die zijn opgesomd in artikel 2, 2°, van dit samenwerkingsakkoord.

De regulerende instanties die geconsulteerd worden bezorgen binnen de veertien kalenderdagen hun opmerkingen aan de regulerende instantie die de ontwerpbeslissing heeft overgemaakt. Binnen deze termijn kan elk van de regulerende instanties die geconsulteerd worden vragen dat de ontwerpbeslissing aanhangig wordt gemaakt bij de Conferentie van Regulators voor de elektronische Communicatiesector (hierna genoemd de CRC). Dit verzoek tot onmiddellijke overmaking aan de CRC wordt gemotiveerd.

De betrokken regulerende instantie neemt de opmerkingen in aanmerking die de andere regulerende instanties eraan bezorgd hebben en maakt de gewijzigde ontwerpbeslissing over aan de andere regulerende instanties. Deze laatste beschikken na ontvangst van de gewijzigde ontwerpbeslissing over een termijn van 7 kalenderdagen waarbinnen zij kunnen vragen dat de gewijzigde ontwerpbeslissing aanhangig wordt gemaakt bij de CRC.

Ontwerpbeslissingen en opmerkingen omtrent ontwerpbeslissingen worden steeds gemotiveerd vanuit het oogpunt van de wettelijke bevoegdheid van diegene die de ontwerpbeslissing of de opmerking overmaakt.

Na afloop van de in het tweede en derde lid voorziene termijn wordt de ontwerpbeslissing geacht, behoudens tegenbewijs, geen afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de andere regulerende instanties. ”.

- 30 Op [xxx] heeft de VRM aan de CSA, het BIPT en de Medienrat zijn ontwerp van beslissing betreffende de wholesaletarieven voor de diensten voor toegang tot de kabelnetten in het Nederlandse taalgebied overgezonden, overeenkomstig artikel 3, eerste lid, van het samenwerkingsakkoord.
- 31 Na ontvangst van dat ontwerp en overeenkomstig artikel 3, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord, hebben de mediaregulatoren de volgende opmerkingen gemaakt: [dit deel zal in een latere versie worden aangevuld].

6.3 Europese raadpleging en notificatie

- 32 Artikel 7, § 3, van de Kaderrichtlijn bepaalt dat de Europese Commissie, BEREC en de andere nationale regelgevende instanties moeten worden geconsulteerd.
- 33 Deze bepaling is omgezet door artikel 192, § 3 en artikel 218, § 6, van het Mediadecreet.
- 34 Het ontwerp van beslissing is op [xxx] aan de Europese Commissie genotificeerd.
- 35 Op [xxx] heeft de Europese Commissie de volgende opmerkingen gemaakt: [dit deel zal in een latere versie worden aangevuld].
- 36 De brief met de opmerkingen van de Europese Commissie wordt weergegeven in [Bijlage D](#).

7 Waardebepaling van de elementen die niet opgenomen zijn in de wholesaleaanbiedingen

7.1 Methodologische benadering

Probleemstelling

- 37 Tijdens de voorbereiding van de CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied) werd in een aantal bijdragen bij de openbare raadpleging naar voren geschoven dat bij de bepaling van de wholesaletarieven rekening diende te worden gehouden met het bestaan van diensten die vreemd zijn aan de regulering van de kabel maar vaak worden opgenomen in de retailaanbiedingen van de kabeloperatoren. Daarbij werd onder andere gedacht aan prestaties zoals de beschikbaarstelling van beveiligingspacks, webmail, webruimte, content die gratis of tegen een voordeeltarief wordt aangeboden, toegang tot een gemeenschappelijke wifi, enz. (hierna: "extra diensten").
- 38 De VRM had geoordeeld dat die opmerkingen relevant waren en dat deze verrichtingen in aanmerking genomen moesten worden, maar was ervan uitgegaan dat het de voorkeur verdiende om zo snel mogelijk de wholesaletarieven voor toegang tot de kabelnetwerken vast te leggen, in een eerste instantie, uitsluitend rekening houdende met de voordelen waarvan de waarde het grootst was en om later een herziening door te voeren van deze tarieven om rekening te houden met het geheel van de relevante elementen.

Analyse

- 39 De opname van extra diensten in de retailaanbiedingen van de kabeloperatoren geeft aanleiding tot een overschatting van de wholesaleprijzen. Door deze extra diensten op te nemen worden de retailaanbiedingen immers verrijkt (die, bij gebrek daaraan, enkel diensten voor analoge en digitale televisie en breedband zouden omvatten). Extra diensten opnemen draagt bij tot het commerciële beleid van de retailaanbiedingen van de kabeloperatoren, in die zin dat de kabeloperatoren kunnen bogen op het bestaan van die diverse voordelen om een hogere prijs te vragen en/of om mogelijke klanten te overhalen om hun producten te kopen. Deze extra diensten worden dus in rekening gebracht en gevaloriseerd in de kleinhandelsprijzen van de kabeloperatoren. De terbeschikkingstelling ervan brengt kosten met zich mee.

- 40 De extra diensten in kwestie worden niet verstrekt aan de begunstigden van de wholesaleaanbiedingen.¹³ Aangezien het principe hiervan reeds werd vastgelegd in de CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied) (§ 77), is het gepast dat er rekening wordt gehouden met het bestaan van die prestaties opdat de wholesaleprijzen representatief zijn voor de diensten verstrekt op wholesaleniveau en enkel voor die diensten.
- 41 De VRM heeft een inventaris opgemaakt van de extra diensten aangeboden aan de klanten van de retailaanbiedingen van de kabeloperatoren en heeft de referentieprijzen of referentieprijzen van deze diensten geïdentificeerd indien ze beschikbaar waren. De kabeloperatoren werden verzocht om deze inventaris te controleren en desgevallend aan te vullen.
- 42 Er kan op twee manieren worden rekening gehouden met deze extra diensten in het kader van de bepaling van de wholesaleprijzen.
- 42.1 Hun productiekosten kunnen worden bepaald om te worden toegevoegd aan de vermijdbare kosten die de minus uitmaken. Deze benadering leidt tot een stijging van het minuspercentage.
- 42.2 Hun waarde kan worden afgetrokken van de retailprijs voordat de minus wordt toegepast. Deze benadering leidt tot een vermindering van de toepassingsbasis (of de grondslag) van de minus.
- 43 Die twee benaderingen leiden tot een verlaging van de wholesaleprijzen ten voordele van de begunstigden van de wholesaleaanbiedingen. De VRM meent evenwel dat er zoveel mogelijk voorrang moet worden gegeven aan de benadering die ertoe leidt dat de toepassingsbasis van de minus wordt beperkt. Zoals herhaald in punt 40 worden de extra diensten in kwestie niet verstrekt aan de begunstigden van de wholesaleaanbiedingen. Het is dus beter gepast dat hun waarde geen invloed heeft op de hoogte van de wholesaleprijzen. Bovendien is de minus, in het geval van een aanpak gebaseerd op een correctie van de minus, hoger maar is hij van toepassing op een basis die zelf wordt beïnvloed door het bestaan van extra diensten, zoals uitgelegd in punt 39. De vergelijkbaarheid tussen de retailprijzen en de geteste wholesaleprijzen is immers een element dat belangrijk wordt geacht voor een price-squeezetest¹⁴. Deze

¹³ Indien deze begunstigden dergelijke diensten zouden willen aanbieden, moeten ze dat doen via hun eigen middelen.

¹⁴ Zie Copenhagen Economics, studie "Applied Margin Squeeze Study, Final Report for Post-Teletilsynet 19th January 2010", pp. 13-14. Zie met name: Beschikking 2003/707/EG van de Commissie van 21 mei 2003 in een procedure op grond van artikel 82 van het EG-Verdrag (Deutsche Telekom AG), *PBL*, 263/9, § 109; European Regulator's Group (09)07, Report on the discussion on the application of margin squeeze tests to bundles, 2009, §§ 97-98.

vergelijkbaarheid moet ook worden gegarandeerd in het geval van een retail-minusbenadering.

- 44 Een verlaging van de toepassingsbasis van de minus is de benadering die reeds werd gehanteerd in de CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied) om rekening te houden met vaste telefonie (in het kader van de “triple-play-aanbiedingen”)¹⁵ en de inhoud “Voofoot”¹⁶. Een soortgelijke aanpak is gevolgd door de Nederlandse regulator OPTA (vandaag: ACM) wanneer die de doorverkoopprijs heeft bepaald van de analoge toegang tot de kabel¹⁷ ¹⁸. Deze aanpak beantwoordt best aan de constant tot uiting gebrachte bezorgdheid in het Europese regelgevingskader dat nieuwkomers een correcte prijs moeten betalen voor de diensten die ze afnemen van de operatoren met een sterke machtspositie. Zo preciseert de Toegangsrichtlijn dat een referentieaanbod voldoende gespecificeerd moet zijn *“om te garanderen dat de ondernemingen niet behoeven te betalen voor faciliteiten die voor de gewenste dienst niet nodig zijn”*¹⁹.
- 45 Aldus dient te worden bepaald wat de waarde is van de extra diensten en voordelen. Die waarde kan op verschillende wijzen worden bepaald: de prijs die de kabeloperatoren zelf hanteren, de prijs die andere operatoren hanteren (benchmark) of aan de hand van een methode die uitgaat van de productiekosten.
- 46 De VRM meent dat, wanneer er een gepaste referentieprijis bestaat (in het bijzonder de prijs waarvoor de kabeloperatoren de extra dienst afzonderlijk van hun televisie- of breedbanddiensten verkopen), deze referentieprijis a priori de beste raming vormt van de marktwaarde. De prijs waarvoor de kabeloperatoren een extra dienst verkopen hoeft echter niet de enige referentie te vormen om de marktwaarde van die dienst te bepalen. Het is gepast deze waarde te valideren door die te toetsen aan de prijzen die worden gehanteerd door andere Belgische of buitenlandse operatoren die soortgelijke diensten verstrekken. Een dergelijke validering is nuttig om rekening te houden met het risico dat de kabeloperatoren (die vrij hun retailtarieven mogen blijven bepalen) abnormaal lage prijzen vaststellen voor hun extra diensten (hetzij om commerciële redenen, hetzij

¹⁵ CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied), § 239.

¹⁶ CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied), § 78.

¹⁷ OPTA, WLR-C-tarieven UPC en Ziggo, 10 maart 2010, § 68: *Voor de berekening van het gemiddelde retailtarief van het analoge RTV-pakket dienen UPC en Ziggo hun retailtarieven van de relevante retaildiensten als startpunt te nemen. Daarop dient de waarde van andere diensten dan de WLR-C-plichtige analoge RTV-dienst in mindering te worden gebracht om te komen tot geschoonde of ontbundelde retailtarieven.*

¹⁸ Zie ook: OPTA marktanalyse vaste telefonie, 19 december 2008. *“3. Op basis van het hiervoor gestelde dient het college in eerste instantie te bepalen in hoeverre de retail-minus methodiek op de WLR-dienstverlening kan worden toegepast. Een voor de hand liggende eerste stap is om voor de diensten waarvoor KPN gehouden is WLR te leveren een tegenhanger in de retaildiensten van KPN te vinden.”* (p 303) OPTA schrijft in dit besluit verder: *“11. Het “ontbundelde” of geschoonde retailtarief, of beter gezegd de ontbundelde retailopbrengst, van een aansluiting die in een bundel wordt aangeboden of geleverd, dient bepaald te worden door de opbrengsten van de overige diensten in de bundel in mindering te brengen op de totale opbrengst van de bundel.”*

¹⁹ Zie artikel 9 van Richtlijn 2002/19/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 inzake de toegang tot en interconnectie van elektronische-communicatienetwerken en bijbehorende faciliteiten, *PB. L.* 108, 24 april 2002, 7, zoals gewijzigd door Richtlijn 2009/140/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009, *PB. L.* 337, 18 december 2009, 37 (hierna: “Toegangsrichtlijn”).

om strategische redenen, met als doel de hoogte van de wholesaleprijzen te beïnvloeden).

- 47 Dit risico dat de wholesaleprijzen worden beïnvloed door schommelingen van de retailprijzen is niet zuiver theoretisch. Het kan worden geïllustreerd door het voorbeeld van de optie Voofoot of dat van de toegang tot de hotspots van Telenet.

47.1 Toen de CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied) werd aangenomen, behoorde VOOfoot tot het standaardpakket van sommige bundels van Nethys, zonder prijstoeslag. In juli 2014 heeft Nethys aangekondigd dat alle VOO-klanten zich voortaan konden abonneren op VOOfoot, ongeacht hun VOO-abonnement, maar tegen een verschillende prijs. Voor de abonnees van de Packs Duo of Trio “Passionnément” , “A La Folie” , “Fiber 120” en van Be tv Premium of Be tv Sport, zou VOOfoot worden aangeboden voor de prijs van € 2/maand, terwijl het zou worden aangeboden voor € 9,90/maand voor de abonnees die beschikken over een VOOcorder of een Pack Duo of Trio “Un Peu” of “Beaucoup”. De impact op de wholesaleprijzen kon ongeveer € 5 bedragen²⁰.

47.2 Wat betreft de toegang tot de hotspots van Telenet, is de prijs ervan gegaan van € 5/maand vóór 4 mei 2015 naar € 1/maand vanaf die datum.

- 48 In andere gevallen, bij gebrek aan een referentieprijz bij de betrokken kabeloperator vormt het beroep op een benchmark de beste oplossing om een marktwaarde te bepalen.
- 49 Zonder gepaste referentieprijz (bijvoorbeeld omdat de dienst in kwestie nooit los van andere diensten wordt verkocht en het niet mogelijk is geweest om bij andere operatoren referentieprijzen te vinden) vindt de VRM dat het beste alternatief erin bestaat de productiekosten per eenheid te gebruiken (d.w.z. de kosten per gebruiker) als benadering van de marktwaarde. De productiekosten van de diensten kunnen ook als nuttige referentie dienen in de gevallen waarin de effectieve prijs nul bedraagt of erg laag is: blijkt de voor een dienst gehanteerde prijs lager te zijn dan de productiekosten, dan vormt deze laatste een betere indicator van de marktwaarde.
- 50 Aangezien de extra diensten ook worden gecommmercialiseerd in het kader van gebundelde aanbiedingen, passen wij eventueel op de gevaloriseerde waarde van deze diensten een reductie toe, evenredig met de verhouding van de prijs van een gebundeld

²⁰ Zie persbericht van Nethys van 8 juli 2014.

aanbod ten opzichte van de som van de prijzen van de standalone producten (de zogenaamde “bundelkorting”).

Conclusie

- 51 Het rekening houden met de extra diensten en voordelen om de wholesaleprijzen te bepalen, moet gebaseerd zijn op hun eigen marktwaarde, die moet worden afgetrokken van de toepassingsbasis van de minus.
- 52 Deze marktwaarde wordt bepaald door als referentie de prijzen te nemen die worden gehanteerd door de betrokken kabeloperatoren en/of door andere Belgische of buitenlandse operatoren.
- 53 Bij gebrek aan gepaste referentieprijzen of indien blijkt dat de voor een dienst gehanteerde prijs lager is dan de productiekosten, moet de marktwaarde worden bepaald op grond van de productiekosten.

7.2 Toepassing

- 54 In elk van de volgende subdelen wordt de gekozen methode weergegeven om de marktwaarde van de volgende diensten²¹ te bepalen:
- Wifitoegang (homespots en hotspots);
 - 2nd screen;
 - E-mail;
 - Webhosting voor persoonlijke pagina's;
 - Beschikbaarstelling van inhoud;
 - Andere diensten en voordelen.
- 55 Alle bedragen die worden vermeld in het kader van hoofdstuk 7.2 zijn inclusief btw.

7.2.1 Wifitoegang (homespots en hotspots)

- 56 Wifi is een dienst die het mogelijk maakt zich draadloos te verbinden met een breedbandnetwerk. Deze draadloze verbinding kan tot stand worden gebracht hetzij thuis bij de gebruiker, via zijn eigen modem, maar kan ook buitenshuis tot stand worden gebracht via hotspots of homespots. Hotspots zijn wifitoegangspunten die geïnstalleerd zijn op drukbezochte plaatsen (stations, hotels, ...). Homespots zijn toegangspunten die opengesteld worden door gebruikers die ermee instemmen om de bandbreedte die via

²¹ Het statuut voor de facturering van de verschillende opties in de verschillende landen van de benchmark wordt samengevat in bijlage A.

hun modem beschikbaar is, te delen; in dat geval spreekt men van "gemeenschappelijke wifi".

- 57 Wifidiensten (hotspots en homespots) worden door Voo (Brut  l   en Nethys) en Telenet aangeboden onder de naam "Wi-free" en dit zonder meerkosten bij ten minste   n van hun aanbiedingen. Telenet en Voo (Brut  l   en Nethys) bieden hun abonnees ook de mogelijkheid om toegang te krijgen tot elkaars wifidiensten, waardoor de waarde van dit voordeel voor de gebruiker toeneemt, aangezien hij toegang kan hebben tot een groter aantal homespots. Coditel biedt deze dienst niet aan. De waarde van deze dienst moet evenwel worden bepaald wat Nethys en Telenet betreft.
- 58 Uit de benchmark blijkt dat algemeen gesteld de wifidienst (homespots en hotspots) zonder toeslag inbegrepen is in het breedbandabonnement.

58.1 In België is er een geval waarin de hotspotdienst apart wordt verstrekt: Telenet verstrekt een dergelijke toegang voor    1 per maand (vanaf 4 mei 2015²²). Ook in Europa zijn er enkele gevallen waarin deze dienst apart wordt verstrekt: de operatoren Post Luxembourg en Kabel Deutschland (750.000 hotspots in Duitsland) bieden deze aan voor een maandelijkse prijs van respectievelijk    9,99 en    4,99.

58.2 De Wi-Free service van Nethys en Telenet behelst ook het gebruik van homespots. Om de marktwaarde van de dienst Wi-free te bepalen, dient aan de (Telenet)-hotspottoegang ook een homespotproduct met een substantiële dekkingsgraad te worden toegevoegd. De prijs voor het gebruik van homespots zit echter inbegrepen in de abonnementskosten en wordt niet apart gefactureerd door de operatoren. In België heeft de klant echter bijvoorbeeld ook de mogelijkheid om zich aan te sluiten bij het FON-netwerk²³, een systeem dat gelijkaardig is aan de homespots van Telenet en Nethys. Hiervoor is een eenmalige investering vereist in een router (FONERA), die kan worden aangekocht voor    39. Wanneer we uitgaan van een afschrijvingsperiode van 36 maanden²⁴, dient de maandelijkse kost van deze router getaxeerd te worden op    1,08.

²² Voordien werd de dienst verstrekt voor    5 per maand, als afzonderlijke dienst.

²³ Fon is een wifin netwerk waarvan de leden een stuk van hun wifi thuis delen en in ruil daarvoor gratis toegang krijgen tot de toegangspunten van andere gebruikers. Cf. www.fon.com. Het standaard aanbod van Proximus biedt de mogelijkheid FON te gebruiken zonder meerprijs, zoals vermeld in de benchmark tabel in bijlage A.

²⁴ Een looptijd van 36 maanden stemt overeen met de veronderstellingen van de Europese Commissie in haar beschikking betreffende de price-squeezepraktijken van de onderneming Telefonica op de breedbandmarkt (COMP/38.784).

58.3 De gecombineerde waarde van het standalone hotspotproduct van Telenet (€ 1) en toegang tot FON (€ 1,08) bedraagt aldus € 2 (afgerond).

59 Bijgevolg wordt voor de dienst inzake wifitoegang de waarde van € 2 per maand in aanmerking genomen:

	<i>Nethys (Voo)</i>	<i>Coditel</i>	<i>Telenet</i>
Wifitoegang (homespots en hotspots)	€ 2	nvt	€ 2

Figuur 1: waardebepaling van de dienst inzake wifitoegang

7.2.2 2nd screen

60 De dienst "2nd screen" (of "multiscreen") maakt het mogelijk toegang te krijgen tot de televisie-inhoud van op een computer, een tablet of een smartphone.

61 Uit de Belgische en Europese benchmark blijkt dat algemeen gesteld de dienst "2nd screen" inbegrepen is in de bundels breedband + tv. Er zijn weinig voorbeelden waarbij deze dienst los van het abonnement wordt gefactureerd. Daartegenover staat dat in de gevallen waarin deze dienst wordt verstrekt met een prijstoeslag, deze dienst doorgaans wordt geboden voor een prijs van ongeveer € 5 per maand.

62 De volgende operatoren bieden aanbiedingen tegen betaling aan voor diensten "2nd screen":

62.1 In België: Coditel en Proximus bieden voor deze dienst een optie tegen betaling aan, ter aanvulling van hun goedkoopste aanbiedingen of aanbiedingen in het midden van het gamma; deze optie wordt verkocht voor respectievelijk € 5 en € 4,99 per maand. In Vlaanderen wordt een "zuivere" dienst "2nd screen" (d.w.z. apart beschikbaar en niet als aanvulling op een televisieaanbod) verkocht onder de naam Stievie. Voor deze dienst heeft een klant geen decoder nodig. Hij koopt zijn breedbandtoegang bij de aanbieder van zijn keuze. Tegen betaling van een maandelijks prijs van € 9,99 (tv-rechten inbegrepen), krijgt de abonnee toegang tot tien Vlaamse zenders (live en uitgesteld tot zes dagen terug).

62.2 Buiten België: Deutsche Telekom (in Duitsland) en Post & Telecom (in Luxemburg) bieden ook een optie tegen betaling aan voor respectievelijk € 6,95 en € 2,99 per maand.

63 Op basis van die elementen worden de volgende waarden in beschouwing genomen:

	<i>Nethys (Voo)</i>	<i>Coditel</i>	<i>Telenet</i>
Second screen	€ 5	€ 5	€ 5

Figuur 2: waardebeoordeling van de dienst "second screen"

64 De extra dienst "2nd screen" kan niet als stand-alone product worden aangekocht, aangezien deze dienst slechts effectief kan gebruikt worden in het kader van een bundel (met internet en digitale tv). De gevaloriseerde waarde ervan wordt echter toegevoegd aan de prijs van de effectief verkrijgbare standalone producten, met het oog op de bepaling van het bundelvoordeel. Het bundelvoordeel wordt berekend op basis van de verhouding tussen de prijs van de bundel t.o.v. de som van de prijzen van de standalone producten. De dienst "2nd screen" maakt integraal deel uit van de bundel en de waarde ervan is bijgevolg sowieso begrepen in de prijs van de bundel.

7.2.3 E-mail

65 Coditel en Telenet bieden een e-maildienst zonder meerprijs aan bij ten minste een van hun aanbiedingen. De dienst wordt daarentegen niet meer aangeboden door Voo²⁵. Bijgevolg moet de waarde van deze dienst enkel worden bepaald wat Coditel en Telenet betreft.

66 Uit de benchmark blijkt dat de e-maildienst doorgaans inbegrepen is in het breedbandabonnement ofwel helemaal niet wordt aangeboden door de telecommunicatieoperatoren. We hebben geen voorbeeld gevonden waarin de dienst apart wordt verstrekt met een toeslag. Men vindt daarentegen retailtarieven voor de uitbreiding van het aantal e-mailadressen die aan de gebruiker beschikbaar worden gesteld. Het gaat om Coditel (€ 7,44 per maand per extra mailbox) en Telenet (€ 0,05²⁶ per maand per extra adres). Telenet biedt in zijn standaardpakket 10 mailboxen aan. Gelet op de prijs per additionele mailbox kunnen we stellen dat de waarde van de standaard-e-maildienst gelijk is aan € 0,50. Coditel biedt in zijn standaardpakket 6

²⁵ De dienst blijft echter beschikbaar voor een beperkt aantal abonnees van "Internet seul" (buiten gebundelde aanbiedingen).

²⁶ Voor 4 mei 2015 was de prijs hiervan € 1,50.

mailboxes aan. Indien we per mailbox de prijs van de supplementaire mailbox zouden aanrekenen, zou dit leiden tot een buitensporige taxatie van € 44,64. Met het oog hierop zouden we ook voor Coditel een prijs per mailbox van € 0,05 toekennen, waardoor de waarde van het standaardpakket € 0,30 bedraagt.

67 Buiten de telecommunicatieoperatoren zijn er talrijke aanbieders van gratis e-mailadressen, met name Google (Gmail), Microsoft (Hotmail/Outlook), Yahoo! (Yahoo Mail). Het bestaan van deze gratis diensten mag niet worden geïnterpreteerd als een aanwijzing dat de e-maildienst geen waarde zou hebben. De gratis aangeboden diensten worden doorgaans gefinancierd door reclame en/of door de exploitatie van de persoonsgegevens van de gebruikers. Er bestaan overigens e-maildiensten tegen betaling. Bijvoorbeeld, OneCom biedt een e-mail aan waarbij extra functies horen voor € 1,50/maand zonder belastingen²⁷. Nog een indicatie dat een e-maildienst wel degelijk een waarde heeft: het gaat om een bevoorrecht middel om contact te hebben met zijn operator, bijvoorbeeld toegang krijgen tot de informatie op zijn factuur of zijn verbruik²⁸. Voor de operator kan dit een middel zijn om reclame te verspreiden of om het verlies van klanten af te remmen, omdat er niet echt een overdraagbaarheid van mailadressen bestaat, in tegenstelling tot telefoonnummers²⁹.

68 Op basis van die elementen worden de volgende waarden in beschouwing genomen:

	<i>Nethys (Voo)</i>	<i>Coditel</i>	<i>Telenet</i>
<i>E-mailadres</i>	<i>nvt</i>	<i>€ 0,30</i>	<i>€ 0,50</i>

Figuur 3: waardebeoordeling van de e-maildienst

7.2.4 Webhosting voor persoonlijke pagina's

69 Deze dienst wordt door Telenet aangeboden zonder meerprijs bij ten minste één van zijn aanbiedingen (standaardwebruimte van 50 MB). De dienst wordt daarentegen niet aangeboden door Voo en Coditel. Uit de benchmark blijkt dat de webhostingdienst doorgaans inbegrepen is in het breedbandabonnement ofwel helemaal niet wordt aangeboden. Daarentegen ziet men retailtarieven voor de uitbreiding van de beschikbaar gestelde webruimte, zoals aangeboden door Telenet (€ 2,05 voor 100 MB

²⁷ <http://www.one.com/nl/product/e-mail>.

²⁸ Zelfs indien de operatoren geen exclusief gebruik van hun eigen mail vereisen om toegang te verkrijgen tot zulke informatie.

²⁹ Een aantal internettoegangsproviders hebben een overeenkomst gesloten waardoor het mogelijk is om het adres dat door de vorige aanbieder is gegeven nog gedurende 18 maanden na het einde van het contract met die operator te blijven gebruiken, of de mails te laten forwarden naar een nieuw mailadres. Cf. <http://www.ispa.be/gedragscode-toegang-tot-mail-en-webruimte/>.

extra) in België. De waarde van de standaardwebruimte van 50 MB kan bijgevolg getaxeed worden op € 1 (afgerond).

70 Op basis van die elementen worden de volgende waarden in beschouwing genomen:

	<i>Nethys (Voo)</i>	<i>Coditel</i>	<i>Telenet</i>
<i>Webhosting</i>	<i>nvt</i>	<i>nvt</i>	<i>€ 1</i>

Figuur 4: waardebeoordeling van de webhostingdienst

7.2.5 Beschikbaarstelling van gratis of in prijs verlaagde inhoud

71 Er zijn verschillende gevallen van (gratis) beschikbaarstelling van inhoud geïdentificeerd.

- VooFoot bij Nethys;
- Sporting Telenet;
- Een "mini premium"-boekje bij Coditel.

Voofoot

72 Voofoot wordt momenteel aangeboden aan alle Voo-abonnees, maar voor een verschillende prijs. Voor de abonnees van de Packs Duo of Trio "Passionnément", "A La Folie", "Fiber 120" en van Be tv Premium of Be tv Sport, wordt Voofoot aangeboden voor de prijs van € 2/maand, terwijl het wordt aangeboden voor € 9,90/maand voor de abonnees die beschikken over een Voocorder of een Pack Duo of Trio "Un Peu" of "Beaucoup".

73 Met het oog op een perfecte coherentie met de CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied)³⁰ moeten de wholesaletarieven van Nethys worden bepaald:

- door enerzijds de retailprijs van de aanbiedingen waarin Voofoot eerder gratis inbegrepen was, te verhogen met € 2, namelijk DUO TV NET "Passionnément", "A la folie" en "Fiber 120", naar rata van de klanten die daadwerkelijk de optie tegen betaling Voofoot geactiveerd hebben;
- door anderzijds de retailprijzen van deze aanbiedingen te ontleden om daaruit een bedrag af te leiden dat overeenstemt met de waarde

³⁰ Dat voorschrijft dat de waarde van Voofoot moet worden verminderd met de nominale vigerende prijs (§ 78).

van Voofoot³¹, eveneens naar rata van de klanten die daadwerkelijk de optie tegen betaling Voofoot geactiveerd hebben.

Sporting Telenet

- 74 De manier waarop Sporting Telenet wordt verkocht lijkt op de huidige manier waarop Voofoot wordt verkocht: voor deze optie moet worden betaald, maar tegen een verschillende prijs aangeboden aan sommige klanten. Stand-alone digitale-tv-klanten betalen € 27,45 voor deze optionele service. Afnemers van “Internet en TV” betalen € 21,95 terwijl “Whop”- en “Whoppa”-abonnees hiervoor maandelijks € 16,45 bijdragen.
- 75 Om de waarde van Sporting Telenet af te trekken van de toepassingsbasis van de minus, is dezelfde aanpak gevolgd als diegene die hierboven is beschreven voor Voofoot.
- Enerzijds wordt voor klanten van “Internet en TV” en “Whop/Whoppa” een waarde van respectievelijk € 21,95 en € 16,45 bijgeteld bij de abonnementsprijs, zijnde de prijs van de optie, naar rata van de klanten die daadwerkelijk de optie tegen betaling Sporting Telenet geactiveerd hebben;
 - Anderzijds worden de retailprijzen van deze aanbiedingen ontleed om daaruit een bedrag af te leiden dat overeenstemt met de waarde van Sporting Telenet voor de digitale-tv-klanten³², eveneens naar rata van de klanten die daadwerkelijk de optie tegen betaling Sporting Telenet geactiveerd hebben.

Mini premium (Coditel)

- 76 Klanten van Coditel (zowel klanten van tv standalone als van packs) hebben de mogelijkheid om voor een meerprijs één of meerdere mini-premium-tv-boeketten aan te kopen. De additionele prijs voor één, twee en drie pakketten bedraagt respectievelijk € 10,10; € 15,30 en € 20,50. In de high-end bundel “Triple Play Max” is één mini-premium begrepen in de maandelijkse abonnementsprijs. In tegenstelling tot de services VooFoot en Sporting Telenet, heeft de additionele service “mini premium” dus geen vaste waarde.
- 77 Gelet op het voorgaande, kan de waarde van dit item als onderdeel van de bundel “Triple Play Max” getaxeerd worden op € 5,20, zijnde de opleg die een Coditel-klant moet bijleggen per extra mini-premiumboekje dat hij wil toevoegen aan zijn stand-alone tv-abonnement of bundel.

³¹ D.i. € 9,90, bedrag waarop de aan de gebundelde aanbieding gelinkte korting wordt toegepast.

³² D.i. € 27,45, bedrag waarop de aan de gebundelde aanbieding gelinkte korting wordt toegepast.

7.2.6 Andere diensten en voordelen

- 78 Er zijn andere extra diensten of voordelen geïdentificeerd, maar het is niet relevant geacht om daarmee rekening te houden in de huidige marktsituatie.
- 79 De **veiligheidsdiensten**, die een geheel van programma's zoals anti-virus-programma, anti-spam-programma omvatten waarmee een of meer individuele computers beveiligd kunnen worden. Voor Voo en Telenet, wordt de veiligheidsdienst enkel aangeboden als een extra optie tegen betaling, terwijl Coditel geen veiligheidsdienst meer aanbiedt. De waarde van deze dienst hoeft dus niet te worden bepaald.
- 80 De dienst **opslagruimte op het internet ("Cloud")** wordt door Telenet en Voo niet aangeboden³³. De dienst wordt wel aangeboden door Coditel maar op een zeer beperkte schaal (200 MB), zoals kan worden geïllustreerd door het tegenovergestelde voorbeeld van Dropbox, dat een gratis dienst levert van 2 GB en de mogelijkheid biedt de capaciteit aanzienlijk uit te breiden van 2 GB tot 1 TB (1000 GB) voor € 9,99 per maand³⁴. De enige geïdentificeerde voorbeelden waarin de dienst apart wordt verstrekt zijn in Spanje, waar Telefónica Movistar (20 GB) en Ono (5 GB) de dienst aanrekenen voor respectievelijk € 1 à € 1,82 per maand. In België factureert geen enkele operator de optie los van de basisdienst. Daartegenover staat dat Proximus prestaties factureert voor uitbreiding van de webruimte (€ 2,95 voor 30 GB extra). De waarde van deze dienst hoeft dus niet te worden bepaald.
- 81 **Toegang tot Video on Demand (VoD)** geeft enkel toegang tot het VoD-portaal. De kosten voor de toegang tot het platform zitten in de huurprijs van de decoder (die zelf wordt afgetrokken van de toepassingsbasis van de minus, zie hoofdstuk 8 "Impact van de tarifieringswijze van de decoders en van de modems", terwijl het gebruik van de diensten (bestellen van films, enz.) wordt gedekt door de prijs die wordt betaald bij de handeling of via specifieke forfaits. De waarde van deze dienst hoeft dus niet te worden bepaald.

³³ Telenet biedt zijn professionele klanten Cloud aan als onderdeel van de FLUO bundel.

³⁴ www.dropbox.com.

8 Impact van de tarifieringswijze van de decoders en van de modems

Probleemstelling

- 82 De toegang tot digitale televisie veronderstelt het gebruik van een decoder, omdat de digitale-televisiesignalen versleuteld zijn³⁵. De kabeloperatoren versleutelen hun eigen signalen waardoor de klant verplicht is zich te voorzien van een decoder die voor elke kabeloperator specifiek is³⁶.
- 83 Naargelang van het geval huren of kopen de klanten van de kabeloperatoren de decoder; soms hebben ze de keuze tussen aankopen of huren. Er bestaan dus abonnementsprijzen voor digitale televisie "met decoder" (in geval van huur) of "zonder decoder" (in geval van aankoop). De vraag is welke abonnementsprijs het gepaste uitgangspunt is voor de toepassing van de retail-minusmethode.
- 84 Het gebruik van een modem is voor alle kabeloperatoren begrepen in de abonnementsprijs. In sommige gevallen is een modem geïntegreerd in de decoder (bijvoorbeeld in de LaBox van Coditel). Telenet rekent een bijdrage van € 75 aan indien de overstap naar een ander product het gebruik van een nieuwe modem noodzaakt.

Analyse

- 85 In de CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied) worden de kosten van de modems en decoders beschouwd als vermijdbare kosten, terwijl de bijbehorende inkomsten worden meegerekend voor de bepaling van de ARPU. Deze oplossing leek gerechtvaardigd gezien de handelspraktijken van de operatoren: zij bieden soms gratis apparatuur aan of apparatuur tegen gesubsidieerde prijzen, wat betekent dat de apparatuurskosten soms worden gedekt door de inkomsten uit de abonnementen³⁷.
- 86 Deze benadering heeft als gevolg dat de hogere prijs (de prijs "met decoder") als uitgangspunt wordt genomen voor de toepassing van de retail-minusmethode (aangezien de kosten met betrekking tot de decoder als vermijdbaar beschouwd werden en dus weerspiegeld worden in de minus).
- 87 Deze aanpak heeft als nadeel dat ze de wholesaleprijs laat afhangen van de huurprijs van de decoder op de retailmarkt, terwijl de decoder geen deel uitmaakt van het wholesaleaanbod (de begunstigde van het wholesaleaanbod levert zijn eigen decoder

³⁵ Het is mogelijk dat sommige televisiezenders toch onversleuteld worden uitgezonden, maar die praktijk is marginaal.

³⁶ CRC-beslissing van 1 juli 2011 (Nederlandse taalgebied), noot 46.

³⁷ CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied), § 72.

en koopt dus niet die van de kabeloperator). Wanneer een kabeloperator dus beslist om de huurprijs van zijn decoder te verhogen, en al de rest blijft gelijk, dan zal de wholesaleprijs stijgen als gevolg van een verhoging van de retailprijs (terwijl de wholesaleverrichting niet wordt gewijzigd).

- 88 Deze benadering leidt ook tot tegenstrijdigheden op het vlak van de resultaten. Zo kan de wholesaleprijs die wordt bepaald met als uitgangspunt de prijs "met decoder" hoger uitvallen dan de retailprijs "zonder decoder", zoals geïllustreerd in de onderstaande tabellen. Deze berekening wordt niet uitgevoerd voor Coditel, aangezien de huurprijs van de decoder niet expliciet wordt aangegeven.

<i>Telenet - digitale tv</i>	<i>incl. btw</i>	<i>excl. btw</i>	
Retailprijs met decoder	24,70	20,41	A
Huur van de decoder	8,70	7,19	B
Retailprijs zonder decoder	16,00	13,22	C
Auteursrechten	4,00	3,31	D
Retailprijs zonder decoder, rechten en btw		9,91	E=C-D
Wholesaleprijs		11,97	F=(A-D) x (1-30%)
Conclusie			E<F

Figuur 5: impact van de wijze van tarifiering van de decoder op de wholesaleprijs - Voorbeeld van Telenet

<i>Voo interactieve digitale tv</i>	<i>incl. btw</i>	<i>excl. btw</i>	
Retailprijs met decoder	24,95	20,62	A
Huur van de decoder	7,45	6,16	B
Retailprijs zonder decoder	17,50	14,46	C
Auteursrechten	3,97	3,28	D
Retailprijs zonder decoder, rechten en btw		11,18	E=C-D
Wholesaleprijs		12,13	F=(A-D) x (1-30%)
Conclusie			E<F

Figuur 6: impact van de wijze van tarifiering van de decoder op de wholesaleprijs - Voorbeeld van Voo

- 89 Bovendien leidt de benadering die bestaat in het opnemen van de kosten en de inkomsten van de decoders in de minus, gecombineerd met de toepassing van deze minus op de prijzen "met decoder" niet tot dezelfde wholesaleprijzen als de benadering die erin bestaat de kosten en de inkomsten van de decoders uit de minus te sluiten, gecombineerd met de toepassing van deze minus op de prijzen "zonder decoder". Het

gebruik van de prijs "met decoder" als toepassingsbasis van de minus leidt tot hogere wholesaleprijzen die meer tot tegenstrijdigheden kunnen leiden, zoals diegene die geïllustreerd zijn in de figuren hierboven.

90 Rekening houdende met de hierboven ontwikkelde elementen is het meer gepast om de minus te bepalen zonder rekening te houden met de kosten en inkomsten van de decoders en om de aldus bepaalde minus toe te passen op een prijs "zonder decoder". Op die manier komt de huurprijs niet terecht in de toepassingsbasis van de minus (zoals dat gebeurt bij vaste telefonie in het kader van de "triple-play"-aanbiedingen of bij de extra diensten en voordelen).

91 Daarom wordt de volgende methode gekozen:

91.1 uitsluiting van de inkomsten en de kosten van de decoders uit de berekening van de minus (waardoor ze uitgesloten worden van de vermijdbare kosten en van het referentieretailtarief). Dit heeft tot gevolg dat de minussen bepaald in de CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied) worden verlaagd.

91.2 de waarde van de decoders aftrekken van de retailprijs die dient als toepassingsbasis van de minus.

Waardebepaling van de decoders en van de modems

92 De waarde van de decoders wordt bepaald als volgt:

- Telenet en Voo: de prijs van de verrichting inzake huur van de decoder (respectievelijk € 8,70 en € 7,45 voor de Digicorder en Voocorder) door de kabeloperator in kwestie.
- Coditel: de huurwaarde van een high-end decoder (incl. modem) die werd opgegeven door Coditel - gebaseerd op een benchmark van prijzen die worden aangerekend door andere operatoren.

93 Aangezien de huurwaarde van de modem begrepen is in de abonnementsprijzen van de drie kabeloperatoren, taxeren wij de marktwaarde van de modem op basis van een benchmark.

- Operatoren die een maandelijkse huurprijs aanrekenen voor de modem doen dit voor een prijs die schommelt tussen € 2 (Kabel Deutschland) en € 3 (Orange France en Orange Luxembourg);

- Proximus stelt zijn B-box 3-modem te koop voor een prijs van € 99. Afgeschreven over een periode van 36 maand, bedraagt de maandelijkse kostprijs hiervan € 2,75;
- Telenetklanten die een nieuwe modem behoeven na de omschakeling naar een nieuw tariefplan, betalen hiervoor een eenmalige bijdrage van € 75. Wanneer we de verhouding tussen de huur (€ 8,70) van een Telenet Digicorder en de aankoop (€ 249) ervan beschouwen en die verhouding toepassen op bovenvermelde aankoopprijs van de modem, zou de huurprijs van de modem € 2,62 bedragen.

Toepasbaarheid van de “bundelkorting”

94 Wat de “decoders” betreft, stellen wij vast dat Telenet hieromtrent volgende commerciële praktijken hanteert:

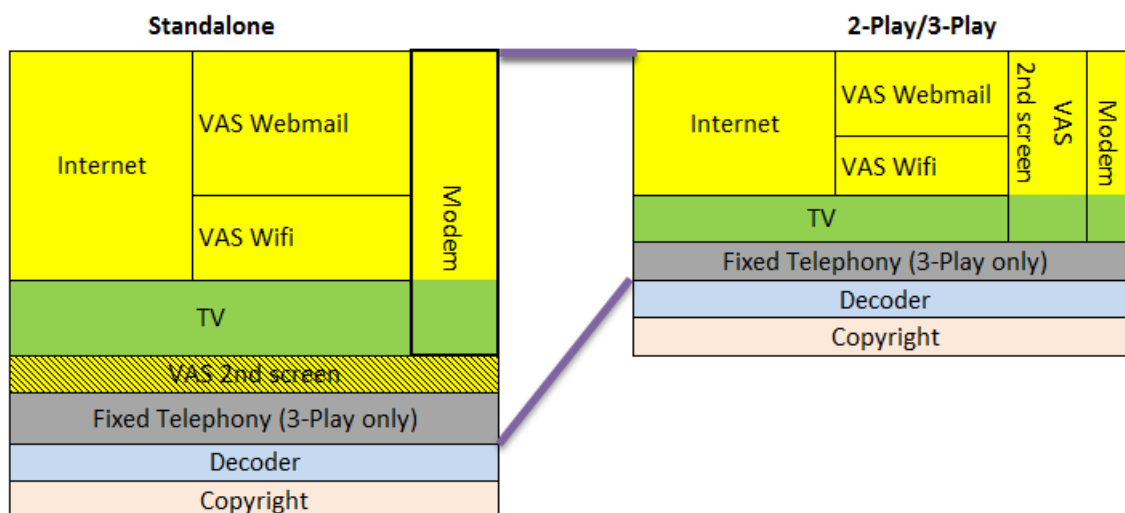
94.1 De klant heeft de keuze tussen de aankoop of de huur van een (low-end of high-end) decoder, voor zowel stand-alone digitale televisie als bundels. Een klant die over een decoder beschikt, betaalt enkel de abonnementskosten. De aankoop- en huurprijs van de decoder zijn identiek voor stand-alone digitale televisie en gebundelde aanbiedingen.

94.2 De decoder wordt apart aangerekend op de factuur, buiten de bundel. De bundelkorting die expliciet wordt toegekend voor de andere service-componenten wordt niet toegepast op de decoder.

95 We stellen vast dat Voo en Coditel bovenstaande praktijken (cf. 94) niet of slechts gedeeltelijk hanteren. Deze operatoren bieden minder keuzemogelijkheden wat de decoder betreft³⁸. Wij passen het principe van de bundelkorting niet toe op de decoder. De gevaloriseerde waarde van de decoder wordt bijgevolg in zijn geheel en zonder onderscheid afgetrokken van de retail-minusbasis, rekening houdend met de beste marktpraktijken die in het voordeel van de eindklant spelen.

96 Bovenvermelde aanpak wordt grafisch weergegeven in Figuur 7 hieronder.

³⁸ Coditel-klanten kunnen de decoder enkel huren. Het gebruik van een Cablebox HDD is begrepen in de abonnementsprijs voor stand-alone digitale tv. Voor klanten van een pack is het gebruik van de high-end decoder LaBox (met ingebouwde modem) inbegrepen. Klanten kunnen desgewenst een tweede decoder huren (Cablebox met of zonder HDD). Voo-klanten worden niet in de mogelijkheid gesteld om de high-end Voocorder aan te kopen. Voor pack-klanten is de huurprijs van een Voocorder begrepen in de maandelijkse abonnementskosten. Klanten van de stand-alone service “TV numérique classique” zijn verplicht om een low-end Voobox-decoder aan te kopen. In de Voo-decoder zit een modem geïntegreerd die enkel wordt aangewend voor televisiedoeleinden. De internetcomponent wordt via een aparte modem aangestuurd. Indien een pack-klant over een Voobox beschikt, zal hij geen recht hebben op een vermindering op de abonnementsprijs.

Figuur 7: Toepasbaarheid van de « bundelkorting » op de decoder

97 Het gebruik van een modem is voor alle kabeloperatoren inbegrepen in de maandelijkse abonnementsprijs van de bundel. Met het oog hierop wordt de bundelkorting wel toegepast op de marktwaarde van de modem.

Conclusie

98 De minus moet worden bepaald zonder rekening te houden met de kosten en de inkomsten uit de decoders en de modems.

99 De aldus bepaalde minus moet worden toegepast op de abonnementsprijs na aftrek van de waarde van de decoder en van de modem.

100 De volgende waarden worden in beschouwing genomen:

	Nethys (Voo)	Coditel	Telenet
Decoder	€ 7,45	€ 10	€ 8,70
Modem	€ 2,50	nvt	€ 2,50

Figuur 8: waardebeoordeling van de decoder en de modem

9 Behandeling van de promoties

Probleemstelling

- 101 De CRC-beslissing van 1 juli 2011 (Nederlandse taalgebied)³⁹ bepaalt dat de prijzen de volgende bewerkingen moeten ondergaan, rekening houdend met: *“[...] kortingen en promoties gehanteerd door de operator met een machtspositie voor de retaildienst in kwestie”*.
- 102 In de CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied) is de minus bepaald via vergelijking van de vermijdbare kosten met de ARPU van het totale klantenbestand van de kabeloperatoren, zonder kortingen en promoties.
- 103 In dit deel wordt onderzocht of het gerechtvaardigd is om deze berekeningsmethode te wijzigen om beter rekening te houden met het grote marktaandeel van de kabeloperatoren en met het gewicht van de promoties die de kabeloperatoren aan hun nieuwe klanten toestaan.

Analyse

- 104 De kabeloperatoren maken doorgaans een onderscheid tussen de voorwaarden die ze toepassen op hun nieuwe klanten (bruto-aanwinsten of “gross adds”) en die welke ze toepassen op hun bestaande klanten (het bestaande klantenbestand). Kabeloperatoren geven vaak voordelen aan hun nieuwe klanten in diverse vormen: gratis activering of installatie, maandelijks abonnement gratis of met tijdelijke korting, cadeaus, enz.⁴⁰
- 105 In de CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied) worden de voordelen die overeenstemmen met een kosteloosheid of met prijskortingen weerspiegeld in de ARPU⁴¹ (met andere woorden: hoe meer een operator prijskortingen geeft, hoe meer zijn ARPU daalt). Het geven van cadeaus daarentegen, uit zich logisch niet in een vermindering van de inkomsten, maar in een stijging van de commerciële kosten. Verschillende soorten van promoties kunnen dus het voorwerp uitmaken van een andere behandeling en dus een ander effect hebben op de bepaling van de minus. Deze verschillende types van promoties hebben echter eenzelfde doel: klanten werven of extra diensten verkopen aan de bestaande klanten. Tijdens bepaalde

³⁹ CRC-beslissing van 1 juli 2011 (Nederlandse taalgebied), §§ 868, 964 en 1065.

⁴⁰ Antwoorden van de kabeloperatoren op het verzoek om inlichtingen dat aan hen gericht is op 18 maart 2015.

⁴¹ CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied), §§ 208 en 224.

promotiecampagnes heeft de klant overigens de keuze uit verschillende vormen van voordeel, bijvoorbeeld een gratis installatie of een gratis tablet.

- 106 Het meetellen van de promoties via een vermindering van de ARPU of via een verhoging van de vermijdbare kosten is niet neutraal. Hier moet eraan worden herinnerd dat de CRC heeft vastgesteld dat de marktaandeelen van de kabeloperatoren erg hoog waren (hoger dan 50 % in hun dekkingzone)⁴², ofwel een niveau dat voldoende is, uitzonderlijke omstandigheden daargelaten, om het bestaan van een machtspositie vast te stellen⁴³.
- 107 De CRC heeft ook opgemerkt dat de kabeloperatoren schaalvoordelen genoten⁴⁴. De IRG heeft precies opgemerkt dat de nationale regelgevende instanties de voordelen voor ogen moesten houden die door de schaalvoordelen worden gegenereerd wanneer ze een retail-minusmethode toepasten:

“A number of electronic communications markets are characterised by the presence of economies of scale. This is when the larger the volume of services provided by an operator, the lower the unit costs of providing that service. Therefore, NRAs considering implementing retail minus in markets that exhibit economies of scale should bear in mind when calculating the minus, a key issue may be the assumptions made regarding the volumes which can be achieved by the notified operator. In general, notified operators are more likely to be able to achieve high volumes and, therefore, benefit more from any economies of scale that may be present compared to OAs.”⁴⁵

- 108 Gelet op het bestaande klantenbestand en het grote marktaandeel van de kabeloperatoren heeft het rekening houden met de promoties via een vermindering van de ARPU een beperkte weerslag op de gemiddelde ARPU van het gehele klantenbestand. Anders gezegd: het verlenen van talrijke promoties door de kabeloperatoren heeft maar een geringe impact op de prijs die de begunstigde van de wholesaleaanbiedingen betaalt. Men kan spreken van een verwateringseffect: de impact van het verlenen van promoties wordt verwaterd in de inkomsten die worden gegenereerd door de totaliteit van het klantenbestand (bestaande klanten en nieuwe klanten).

⁴² CRC-beslissing van 1 juli 2011 (Nederlandse taalgebied), §§ 398 (Telenet), § 475 (Tecteo) en § 546 (Coditel).

⁴³ Richtsnoeren 2002/C 165/03 van de Commissie voor de marktanalyse en de beoordeling van aanmerkelijke marktmacht in het bestek van het gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en –diensten, § 75.

⁴⁴ CRC-beslissing van 1 juli 2011 (Nederlandse taalgebied), §§ 426-427 (Telenet), 502-503 (Tecteo) en 572-573 (Coditel).

⁴⁵ IRG, document van openbare raadpleging, Principes d'implémentation et meilleures pratiques concernant l'utilisation et l'implémentation des tarifs retail minus tels qu'appliqués aux activités de communications électroniques, (Principes voor invoering en betere praktijken betreffende het gebruik en de invoering van retail-minustarieven zoals toegepast op de elektronische-communicatieactiviteiten), 30 november 2005. Vrije vertaling: Een aantal elektronische-communicatiemarkten worden gekenmerkt door de aanwezigheid van schaalvoordelen. Dit doet zich voor wanneer hoe meer het door een operator geproduceerde dienstvolume stijgt, hoe meer de eenheidskostprijs om deze dienst te verstrekken, daalt. Bijgevolg zouden de NRI's die beogen een retail minus toe te passen op markten waar schaalvoordelen bestaan, voor ogen moeten houden bij de berekening van de minus, dat de hypothesen in verband met de volumes die door de aangemelde operator kunnen worden bereikt een belangrijke kwestie kunnen zijn. In het algemeen zijn aangemelde operatoren waarschijnlijk beter in staat dan de andere operatoren (Other Authorised Undertakings), om hoge volumes te bereiken en dus om meer voordeel te halen uit de mogelijke schaalvoordelen.

- 109 Dit verwateringseffect is in het nadeel van de nieuwkomer: de wholesaleprijs die hij betaalt, weerspiegelt de gemiddelde ARPU van het gehele klantenbestand van de kabeloperatoren, een gemiddelde ARPU waarvan de hoogte wordt beïnvloed door hun marktaandeel. Om dit verwateringseffect te corrigeren, moeten alle soorten van promoties worden behandeld als vermijdbare kosten (men kan overigens de verschillende vormen van promoties beschouwen als kosten voor klantenwerving of "Subscriber Acquisition Costs" - SAC)⁴⁶. Met andere woorden: de minus moet worden bepaald als de som van de vermijdbare kosten en van de promoties gedeeld door de bruto-ARPU berekend op de totaliteit van de klanten. Deze verandering in de werkwijze vertaalt zich, wanneer al de rest gelijk blijft, in een stijging van de minus.
- 110 Deze wijziging van de formule van de minus maakt het echter niet mogelijk om het verwateringseffect dat wordt gecreëerd door de grote marktaandelen van de kabeloperatoren volledig te corrigeren. Er moet immers rekening worden gehouden met het feit dat een nieuwkomer in het begin geen klantenbestand heeft op de omroepmarkt en enkel een beperkt klantenbestand op de breedbandmarkt. Bijgevolg dreigt deze wijziging van de formule van de minus niet te volstaan om de toegangsdrempels te verlagen en dus de markttoetreding van één of meer nieuwe operatoren mogelijk te maken.
- 111 Om die reden is het aangewezen om een onderscheid te maken tussen promoties (direct gerelateerd aan het aantrekken van nieuwe klanten) en "overige" vermijdbare kosten, die betrekking hebben op het gehele klantenbestand. Het is dus gepast om – op tijdelijke basis – voor operatoren die de markt betreden een minus te hanteren die enkel gebaseerd is op nieuwe klanten, rekening houdend met het feit dat gedurende de periode tijdens dewelke een klantenbestand wordt opgebouwd, de nieuwe operator zijn kosten en promoties niet enkel dient af te schrijven op een beperkt aantal klanten (t.t.z. zijn nieuwe klanten). Op die manier wordt een evenwicht gecreëerd tussen operator met een sterke machtspositie en nieuwkomers en wordt de tarifiering van de wholesaletarieven *"aangepast aan de omstandigheden, rekening houdend met de noodzaak om efficiëntie en duurzame concurrentie te bevorderen en de voordelen voor de consumenten te maximaliseren"*⁴⁷.

⁴⁶ Zie in verband hiermee de beschikking van de Europese Commissie betreffende de price-squeezepraktijken van de onderneming Telefónica op de breedbandmarkt (COMP/38.784), § 548. Subscribers acquisition costs (« SAC ») are the costs of acquiring new ADSL subscribers: the kits and packs distributed to customers, the connection fee, the advertising costs, the commercialisation costs and the promotions (reduced revenue) granted by Telefónica to its new subscribers. Vrije vertaling: de kosten voor klantenwerving ("SAC") zijn de kosten om nieuwe ADSL-klanten te werven: de kits en packs die aan de klanten worden verdeeld, de aansluitingskosten, de reclamekosten, de verkoopkosten en de promoties (vermindering van de inkomsten) die Telefónica aan zijn nieuwe klanten toestaat.

⁴⁷ Toegangsrichtlijn, overweging 20.

- 112 De VRM vindt het opportuun om de duur van deze overgangsfase te bepalen op grond van de tijd die nodig is voor een efficiënte nieuwkomer om een voldoende omvang te bereiken om zelf schaalvoordelen te beginnen genieten. De VRM is daarbij van oordeel dat een duur van twee tot drie jaar gepast is. De VRM zal de precieze duur van deze overgangsfase bepalen rekening houdende met de opmerkingen die het zal ontvangen ter gelegenheid van de openbare raadpleging.
- 113 Mechanismen bestemd om de toetreding tot een markt te vergemakkelijken worden geregeld, al dan niet tijdelijk, door verschillende overheden ingevoerd wanneer de omstandigheden dat rechtvaardigen.

113.1 De Europese Commissie vindt: *“Nieuwkomers kunnen echter gedurende een overgangsperiode geconfronteerd worden met hogere kosten per eenheid voordat zij de minimale omvang hebben om rendabel te opereren”* en dat er moet worden *“voorzien in een periode van vier jaar voor de geleidelijke eliminering van asymmetrieën, [tussen de afgiftetarieven van deze mobiele operatoren] waarmee men in de buurt komt van de minimale omvang om rendabel te opereren”*⁴⁸. (onderstreping toegevoegd)

113.2 De Europese Commissie vindt dat de verbintenissen die als geschikt kunnen gelden om een aangemelde concentratie verenigbaar te maken met de gemeenschappelijke markt *“de mededingingsbezwaren volledig weg [moeten nemen] en [...] in alle opzichten volledig en effectief [moeten zijn]. Voorts is het mogelijk dat verbintenissen op korte termijn effectief ten uitvoer worden gelegd, aangezien de mededingingsvoorwaarden op de markt pas gehandhaafd zullen zijn wanneer de verbintenissen volledig zijn nagekomen”* (onderstreping toegevoegd)⁴⁹. In de zaak Hutchinson 3G Austria/Orange Austria bijvoorbeeld, is de toestemming van de concentratie door de Europese Commissie onderworpen geweest aan de toepassing van een reeks verbintenissen om de toetreding van nieuwe spelers op de Oostenrijkse markt voor mobiele telecommunicatie te vergemakkelijken⁵⁰.

⁴⁸ Aanbeveling van de Commissie van 7 mei 2009 inzake de regelgeving voor afgiftetarieven van vaste en mobiele telefonie in de EU (2009/396/EG), overweging 17.

⁴⁹ Punt 9 van de Mededeling van de Commissie betreffende op grond van Verordening (EEG) nr. 139/2004 van de Raad en Verordening (EG) nr. 802/2004 van de Commissie aanvaardbare corrigerende maatregelen (Voor de EER relevante tekst) (2008/C 267/01).

⁵⁰ Europese Commissie, besluit COMP/M.6497 van 12 december 2012, Hutchinson 3G Austria/Orange Austria en persbericht van 12 december 2012, IP/12/1361.

113.3 De Franse mededingingsautoriteit heeft de verbintenissen in het kabelnetwerk voor een beperkte periode goedgekeurd: *“De verbintenissen inzake toegang tot het kabelnetwerk zijn bestemd om de verschillende operatoren in staat te stellen de retailaanbiedingen met zeer hoge snelheid van de nieuwe entiteit snel te dupliceren om het risico van voorkoop van het klantenbestand te voorkomen. Deze verbintenissen inzake toegang zijn bovendien tijdelijk en gelden voor 5 jaar, indien nodig verlengbaar afhankelijk van de concurrentiesituatie op dat moment”*⁵¹ (vrij vertaald) (onderstreping toegevoegd)

114 In het geval van Nethys is opgemerkt dat de minus die was berekend voor de overgangsfase beduidend hoger lag dan voor Telenet, wegens een hogere ratio promoties/inkomsten. Deze hogere ratio kan voornamelijk worden verklaard door de latere lancering van de gebundelde aanbiedingen bij Nethys, die gepaard ging met aanzienlijke inspanningen op het vlak van promoties. Om daar rekening mee te houden heeft de VRM voor Nethys een ratio promoties/inkomsten gebruikt die overeenstemt met het gemiddelde van de markt eerder dan zijn eigen ratio – hetgeen resulteert in een lagere minus waarde in vergelijking met de berekende waarde ervan. De VRM is op dezelfde manier te werk gegaan voor Coditel, gelet op het gebrek aan gedetailleerde gegevens betreffende deze operator.

Conclusie

115 De minusformule wordt aangepast zoals geïllustreerd in de volgende figuur:

Minusformule in de CRC-beslissing van 11 december 2013	
$\frac{\text{totale vermijdbare kosten}}{\text{totale omzet} - \text{promoties}}$	
Minusformule in deze beslissing	
Tijdens de overgangperiode	$\frac{\text{deel van de vermijdbare kosten toegewezen aan de nieuwe klanten} + \text{promoties}}{\text{deel van de omzet gerelateerd aan de nieuwe klanten}}$
Na de overgangperiode	$\frac{\text{totale vermijdbare kosten} + \text{promoties}}{\text{totale omzet}}$

⁵¹ Autorité de la Concurrence, décision 14-DCC-160 du 30 octobre 2014 relative à la prise de contrôle exclusif de SFR par le groupe Altice, § 807.

Figuur 9: Minusformule toepasseljk na de overgangperiode

116 De componenten van de deze formules worden als volgt berekend:

116.1 Het deel van de omzet gerelateerd aan de nieuwe klanten wordt berekend als de proportie van de totale omzet gerelateerd aan het aantal nieuwe klanten als onderdeel van het gehele klantenbestand, zoals uiteengezet in onderstaande formule:

deel van de omzet gerelateerd aan nieuwe klanten

$$= \text{totale omzet} \times \frac{\text{aantal nieuwe klanten}}{\text{het gehele klantenbestand}}$$

116.2 Het deel van de vermijdbare kosten toegewezen aan de nieuwe klanten wordt berekend als de proportie van de totale vermijdbare kosten gerelateerd aan omzet gerelateerd aan de nieuwe klanten, zoals uiteengezet in onderstaande formule:

deel van de vermijdbare kosten toegewezen aan nieuwe klanten

$$= \text{totale vermijdbare kosten} \times \frac{\text{deel van de omzet gerelateerd aan nieuwe klanten}}{\text{totale omzet}}$$

10 Tarifiering van de profielen die specifiek zijn voor een begunstigde

Probleemstelling

- 117 De begunstigde van de doorverkoop van het aanbod van breedbandtoegang heeft de mogelijkheid zijn eigen technische profielen te definiëren (combinatie van downstream/upstream snelheid en van het toegestane downloadvolume). Er moet een gepaste methode ontwikkeld worden om de wholesaleprijs te bepalen van deze profielen die specifiek zijn voor de begunstigde.

Analyse

- 118 De doorverkoop van het aanbod inzake breedbandtoegang is bedoeld om de alternatieve operatoren de mogelijkheid te bieden om de aanbiedingen van interactieve en geconnecteerde televisie te reproduceren alsook de multi-playaanbiedingen omroep/breedband van de SMP-operator en om zelf de contacten met de eindklant van de betrokken SMP-operator te onderhouden⁵². De doorverkoopdienst moet het voor de begunstigde mogelijk maken zijn eigen snelheden en volumes te bepalen voor verschillende soorten van aanbiedingen⁵³.
- 119 Wat deze begunstigde-specifieke profielen betreft, is het niet mogelijk via de retail-minusmethode een wholesaleprijs te bepalen: daarvoor bestaat geen equivalent in het retailaanbod van de kabeloperatoren en bestaat er dus niet direct een relevante referentieprijs op retailniveau.

Conclusie

- 120 Er wordt daarom geopteerd voor een interpolatie-methode dat een lineair verband zoekt tussen de downloadsnelheid, uploadsnelheid en downloadvolume⁵⁴ enerzijds en het wholesale tarief anderzijds:

$$\textit{Tarief} = A + B \times \textit{Downloadsnelheid} + C \times \textit{uploadsnelheid} + D \times \textit{volume}$$

⁵² CRC-beslissing van 1 juli 2011 (Nederlandse taalgebied), § 983.

⁵³ CRC-beslissing van 1 juli 2011 (Nederlandse taalgebied), § 991.

⁵⁴ De ongelimiteerde volumes worden gelijkgesteld aan de maximale volumes, die zijn toegestaan onder Fair Use policies van Telenet en Nethys nl 500GB.

- 121 Dit verband wordt gezocht uitgaande van een set bekende punten zijnde de 5 gemeenschappelijk profielen⁵⁵ en de bijhorende wholesaletarieven, die bepaald werden volgens de hierboven beschreven methodologie. Er wordt een lineair verband gezocht tussen het profiel en het bijhorende wholesaletarief, uitgaande van alle retailprofielen die ter beschikking staan van de begunstigde. De VRM opteert voor een lineaire afhankelijkheid omdat dit het meest robuust is wat betreft extreme afwijkingen voor interpolaties buiten de oorspronkelijke datapunten. Bovendien is er geen enkele kennis van een andere afhankelijkheid zoals bijvoorbeeld hogere graden of exponentiële functies en daarom worden deze mogelijkheden niet opgenomen.
- 122 De datapunten “A”, “B”, “C” en “D” werden bepaald door een rekenkundig model. Als criterium voor de bepaling ervan, baseerde de VRM zich op de gecumuleerde kwadratische fout. Voor elk van de 5 datapunten, bestaat er een werkelijk waarde (de reële prijs) en de berekende waarde (de geïnterpoleerde waarde). Het verschil tussen beide waarden is de absolute fout. Als kwaliteitsmeter voor de interpolatie wordt de totale fout gebruikt, t.t.z. de som van alle fouten per datapunt. Omdat de absolute fout positief of negatief kan zijn, is het mogelijk dat de totale fout nul is (een perfecte interpolatie!), terwijl de absolute fout per punt significant is. Daarom wordt de absolute fout gekwadrateerd zodat de afwijking per punt altijd positief is. De kwaliteit van de interpolatie wordt daarom afgemeten aan de totale som van alle gekwadrateerde afwijkingen. Voor een optimaal resultaat, moet deze totale fout minimaal zijn - dat is immers de voorwaarde die de VRM heeft bepaald. Vervolgens berekent het model waarden voor de datapunten, die een minimale totale fout oplevert. “A”, “B”, “C” en “D” moeten positief zijn, maar de waarde ervan mag wel nul bedragen (hetgeen het geval is voor bepaalde datapunten van Nethys en Telenet). Volgens de wiskundige theorie, wil dit zeggen dat de interpolatie aantoont dat er geen verband bestaat tussen die bepaalde parameter en de prijs of, anders gezegd, de prijs is onafhankelijk van deze variabele.
- 123 Onder invloed van de technologische evolutie, schuiven vroegere topproducten eerst naar het midden-segment en vervolgens naar het instaproduct. Gelijkaardig aan deze technologische evolutie, evolueren ook hun prijzen. Zo bestaat de mogelijkheid dat er identieke, technische profielen bestaan met een opvallend, verschillende prijs. Het is belangrijk om de duurdere dubbels te verwijderen alvorens over te gaan tot de interpolatie. Daarom de beperking tot de 5 gemeenschappelijke profielen.

⁵⁵ §§ 233 (voor Telenet), 207 (voor Tecteo) en 197 (voor Coditel) van de CRC-beslissingen van 3 september 2013 (Nederlandse taalgebied) bepalen: “De VRM beslist daarom dat elke begunstigde kan beschikken over twee eigen profielen en daarnaast extra profielen kan selecteren uit een pool van 5 gemeenschappelijke profielen, die gebaseerd zijn op alle bestaande retailprofielen...”.

- 124 Er moet voor gewaakt worden dat het gevonden lineair verband geen resultaten oplevert die ingaan tegen de technische realiteit van het netwerkbeheer. Het zou bijvoorbeeld onlogisch zijn dat een profiel met een hogere downloadsnelheid een lager tarief zou hebben dan een gelijkaardig profiel met identieke uploadsnelheid of downloadvolume. Het is logisch dat voor hogere snelheden of volumes een hoger tarief moet bestaan. Er worden daarom bijkomende voorwaarden opgelegd aan het algoritme. In dit geval, wil dat zeggen dat de lineaire coëfficiënten A, B, C en D positief moeten zijn.
- 125 Desalniettemin is de kans reëel dat, ondanks deze voorwaarden, een geïnterpoleerd tarief nog altijd significant (zij het positief of negatief) afwijkt van een vergelijkbaar, bestaand retailprofiel. In dat geval, moet het berekend tarief gecorrigeerd worden naar een bestaand wholesaletarief:
- 126 De VRM verduidelijkt dit correctiemechanisme aan de hand van volgende voorbeelden:
- 126.1 Er bestaan drie retailprofielen (downstream/upstream/volume): 40/2/100, 60/3/200 en 80/4/unlimited. De wholesaletarieven voor deze profielen zijn respectievelijk € 20, € 30 en € 40.
 - 126.2 Volgend profiel wordt aangevraagd: 50/3/150. Uit de interpolatie, volgt een prijs van € 25. Omdat het aangevraagde profiel zich tussen twee bestaande retailprofielen bevindt en het bijhorende berekende wholesaletarief ook, is het berekende tarief een realistische schatting. Bijgevolg zal het ook gelden als het wholesaletarief.
 - 126.3 Een ander profiel, 60/3/unlimited, levert een berekend tarief op van € 45. In dit geval vraagt de begunstigde een lager profiel dan 80/4/unlimited, maar krijgt een hoger tarief dan € 40. Het berekende resultaat gaat daarom in tegen de natuurlijke intuïtie nl dat bij een lager profiel, een lager tarief hoort. Het geïnterpoleerd tarief wordt dan verlaagd naar € 40, wat het officiële tarief wordt.
 - 126.4 Volgend profiel, 80/4/200, levert een prijs op van € 25. In dit geval, betaalt de begunstigde voor zijn aangevraagd profiel minder dan het gelijkaardig retailprofiel nl 60/3/200 ter waarde van € 30. Het berekende resultaat gaat daarom in tegen de natuurlijke intuïtie nl dat bij een hoger profiel, een hoger tarief hoort. Het berekende tarief wordt dan verhoogd naar € 30, wat het officiële tarief wordt.

126.5 Een laatste profiel 40/2/unlimited komt uit op € 30. Hoewel de begunstigde down- en uploadsnelheden aanvraagt, die overeenkomen met het instapaanbod, berekent de interpolatie een tarief, overeenkomstig met het midden aanbod. Hoewel dit op het eerste zicht vraagt om een aanpassing, wijst de VRM op het belang van het downloadvolume. Deze parameter bepaalt het gebruik van de klant en dus de bezettingsgraad van het netwerk. Met andere woorden, van de drie mogelijke parameters uit een profiel, is het downloadvolume het belangrijkste. Daarom is het downloadvolume ook doorslaggevend. Bijgevolg is het berekend tarief van € 30 correct.

Conclusie

127 Uitgaande van de hierboven beschreven principes, komt de VRM uit op de volgende vergelijkingen:

<i>Operator</i>	<i>Formule</i>
	Tijdens de overgangperiode
Nethys	$Tarief = 2,76 + 3,17 \times \text{uploadsnelheid} + 4,48 \cdot 10^{-3} \times \text{volume}$
Telenet	$Tarief = 12,3 + 4,64 \cdot 10^{-2} \times \text{downloadsnelheid} + 1,82 \cdot 10^{-2} \times \text{volume}$
	Na de overgangperiode
Nethys	$Tarief = 4,54 + 5,22 \times \text{uploadsnelheid} + 7,38 \cdot 10^{-3} \times \text{volume}$
Telenet	$Tarief = 13,6 + 5,15 \cdot 10^{-2} \times \text{downloadsnelheid} + 2,01 \cdot 10^{-2} \times \text{volume}$

128 De VRM zal een lineair verband bepalen voor Coditel, wanneer er zich een begunstigde operator zou aanmelden bij Coditel m.b.t. specifieke profielen. Logischerwijs, zal dit verband gevonden worden volgens de hierboven beschreven principes.

11 Aanvullende bepalingen voor de beperking van de tarieven

11.1 Probleemstelling

- 129 Wegens de frequente evolutie van de retailtarieven maakt een tarifiering die gebaseerd is op het "retail-minus"-principe het niet mogelijk te vermijden dat de wholesaletarieven soms beduidend schommelen.
- 130 Een tarifiering gebaseerd op het "retail-minus"-principe maakt het niet mogelijk uit te sluiten dat de kabeloperator probeert, via de wijziging van het niveau en/of de structuur van zijn retailtarieven, de wholesaleprijzen zo te beïnvloeden dat er een concurrentieverstorend effect ontstaat, zoals opgemerkt is in de CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied)⁵⁶ en hierboven is herhaald (§ 46).
- 131 Om die redenen wil dit hoofdstuk de prijscontrole die gebaseerd is op de retail-minusmethode aanvullen met verschillende begeleidende maatregelen.

11.2 Maatregel om een overdreven variabiliteit van de wholesaletarieven te voorkomen

- 132 Het vastleggen van voorspelbare en stabiele gereguleerde wholesaletarieven wordt als essentieel erkend door het regelgevingskader⁵⁷. Nu heeft de VRM enkele gevallen van opmerkelijke variaties van de wholesaleprijzen geïdentificeerd die volgden op schommelingen van retailprijzen (Voofoot en Telenet Hotspots, cf. § 47). De VRM heeft tevens opgemerkt dat de tariefpraktijken van de kabeloperatoren aanleiding konden geven tot tegenstrijdigheden wat betreft de positionering ten opzichte van de wholesale- en de retailprijzen (in het bijzonder de tariefbepaling in verband met de decoder, cf. § 88).
- 133 Om die redenen acht de VRM het gepast om de waarden van de extra diensten en van de decoders en van de modems, zoals die zijn vastgesteld in de hoofdstukken 7 en 8, voor minstens een jaar te bevriezen. Een dergelijke periode voor de bevroering van de waarden moet een potentiële nieuwkomer in staat stellen om een realistisch businessplan op te stellen zonder te grote variaties van de wholesaletarieven te moeten ondergaan. Deze bevroering van de waarden van de extra diensten en van de decoders en modems, belet de kabeloperator uiteraard niet om zijn retailtarieven te wijzigen.

⁵⁶ CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied), § 261.

⁵⁷ Aanbeveling van de Commissie van 11 september 2013 over consistente verplichtingen tot non-discriminatie en kostenmethodologieën om de concurrentie te bevorderen en investeringen in breedband aantrekkelijker te maken (2013/466/EU), overweging 3.

11.3 **Maatregel om rekening te houden met de mogelijke ontwikkelingen van de referentieaanbiedingen**

134 Het valt niet uit te sluiten dat in de toekomst diensten of voordelen zoals diegene die geïdentificeerd zijn in deel 7.2.6, of nog andere, worden geïntegreerd in bepaalde aanbiedingen die door de kabeloperatoren worden aangeboden. Overeenkomstig de CRC-beslissing van 11 december 2013⁵⁸ is de VRM van oordeel dat er bijkomende correcties aangebracht zouden moeten worden aan de wholesaletarieven indien nieuwe diensten of voordelen die momenteel niet begrepen zijn in de retailsaanbiedingen voor analoge en digitale televisie of in de gebundelde aanbiedingen met daarin televisie en breedband, in de toekomst wel zouden worden opgenomen in die aanbiedingen.

135 Daartoe moeten Nethys, Coditel en Telenet aan de VRM hun voornemen medelen om extra diensten of voordelen op te nemen in hun retailsaanbiedingen. Deze kennisgeving zal:

- een beschrijving van de dienst, een voorstel voor waardebeoordeling, de retailtarieven van de aanbiedingen waarin deze moet worden opgenomen, bevatten, alsook de wholesaletarieven die daaruit voortvloeien;
- moeten vergezeld gaan van alle nuttige informatie om de marktwaarde van de betrokken dienst of het betrokken voordeel te beoordelen (in het bijzonder, verwijzingen naar de tarieven die worden gehanteerd door andere operatoren en de productiekosten);
- moeten plaatsvinden binnen een termijn van twee maanden voordat de diensten of voordelen in kwestie beschikbaar zijn voor de operatoren.

136 In voorkomend geval zal de VRM een eventueel retroactieve wijziging kunnen opleggen van de wholesaletarieven om te garanderen dat deze de correcte marktwaarde van de nieuwe diensten weerspiegelen.

137 Bovendien kan niet worden uitgesloten dat diensten waarvan het belang vandaag verwaarloosbaar lijkt, in de toekomst belangrijk worden. In dergelijke gevallen zouden ook in de wholesaletarieven bijkomende correcties, eventueel met terugwerkende kracht, moeten worden aangebracht.

⁵⁸ CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied), § 77.

11.4 Maatregel om rekening te houden met de positionering van de aanbiedingen van het type "double play" en "triple play"

- 138 Er kunnen andere anomalieën voortvloeien uit de positionering van de aanbiedingen van het type "double play" en "triple play" (eventueel "quadruple play"). In de CRC-beslissing van 11 december 2013 is al gezegd: *"Het is mogelijk dat sommige kabeloperatoren geen dual-play packs aanbieden op de retailmarkt. Dit mag er evenwel niet toe leiden dat deze kabeloperatoren geen wholesaleaanbod moeten doen dat televisie en breedband combineert, conform de CRC-beslissing van 1 juli 2011. Indien een kabeloperator geen dual-play packs commercialiseert, moeten de toepasselijke wholesaletarieven worden berekend naar het voorbeeld van een triple-playaanbod dat wordt ontleed om er de waarde van de telefoniedienst uit te halen".*⁵⁹
- 139 Er kan worden vastgesteld dat in sommige gevallen de toepassing van de retail-minusmethode op een "double-play"-aanbod leidt tot een hogere wholesaleprijs dan de prijs die wordt verkregen via deze methode op een triple-playaanbod dat dezelfde karakteristieken vertoont voor televisie en breedband:

	Produit 2P	WHS 2P	WHS 3P	Produit 3P
	Internet & TV	€ 30,35	€ 29,88 Whop	
			€ 37,00 Whoppa	

	Produit 2P	WHS 2P	WHS 3P	Produit 3P
	Duo TV NET "Un peu"	€ 25,11	€ 25,32 Trio "Un peu"	
	Duo TV NET "Beaucoup"	€ 31,48	€ 31,64 Trio "Beaucoup"	
	Duo TV NET "Passionnement"	€ 37,09	€ 33,01 Trio "Passionnement"	
	Duo TV NET "A la folie"	€ 43,45	€ 39,17 Trio "A la folie"	
	Duo TV NET "Fiber 120"	€ 56,15	€ 51,42 Trio "Fiber 120"	

	Produit 2P	WHS 2P	WHS 3P	Produit 3P
	Duo TV NET "Un peu"	€ 24,81	€ 25,02 Trio "Un peu"	
	Duo TV NET "Beaucoup"	€ 31,17	€ 31,34 Trio "Beaucoup"	
	Duo TV NET "Passionnement"	€ 36,43	€ 32,48 Trio "Passionnement"	
	Duo TV NET "A la folie"	€ 42,78	€ 38,62 Trio "A la folie"	
	Duo TV NET "Fiber 120"	€ 55,46	€ 50,84 Trio "Fiber 120"	

	Produit 2P	WHS 2P	WHS 3P	Produit 3P
			€ 23,09 Triple Play Start	
			€ 28,25 Triple Play Extra	
			€ 29,69 Triple Play Max	

Figuur 10: vergelijking van de wholesaleprijzen verkregen uitgaande van de retailprijzen voor "double play" en "triple play" (op basis van de huidige retailtarieven en van de minussen bepaald in de CRC-beslissing van 11 december 2013)

- 140 Een dergelijke vaststelling wordt verklaard door het feit dat de kabeloperatoren via de positionering van hun verschillende aanbiedingen kunnen proberen de gebruikers ertoe aan te zetten te opteren voor triple-play-aanbiedingen in plaats van double-play-

⁵⁹ CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied), § 239.

aanbiedingen. Hoewel dit tariefbeleid gewettigd is, zou het geen invloed mogen hebben op de wholesaleprijzen. De CRC-beslissing van 1 juli 2011 heeft de kabeloperatoren een non-discriminatieverplichting opgelegd zowel voor de tarifaire als de niet-tarifaire voorwaarden. Nu vormt een wholesaleprijs die afgeleid is van een double-play-aanbod en die hoger is dan de prijs die afgeleid is van een triple-play-aanbod net een vorm van discriminatie: de kabeloperator verkoopt intern aan zichzelf de onderdelen “televisie” en “breedband” (om een triple-play-aanbod samen te stellen) tegen een prijs die lager is dan wat hij op de wholesalemarkt toepast.

- 141 Om deze vorm van discriminatie te verhelpen zonder de tarifaire flexibiliteit van de kabeloperatoren aan te tasten, moet, wanneer zich een dergelijke situatie voordoet zoals hierboven beschreven, de wholesaleprijs worden bepaald op de manier die het gunstigst is voor de begunstigden van de wholesaleaanbiedingen.

11.5 Conclusie

- 142 De waarden van de extra diensten, de decoders en de modems worden bevroren op het niveau dat is bepaald in de hoofdstukken 7 en 8 van deze beslissing en dit voor een duur van ten minste één jaar.
- 143 Nethys, Coditel en Telenet moeten aan de VRM hun voornemen meedelen om in hun retailaanbiedingen extra diensten of voordelen op te nemen, onder de voorwaarden vastgelegd in § 135.
- 144 Wanneer een van een double-play-aanbod afgeleide wholesaleprijs hoger is dan de prijs die kan worden afgeleid van een triple-play-aanbod, moet de wholesaleprijs worden bepaald op de manier die het gunstigst is voor de begunstigden van de wholesaleaanbiedingen.

12 Besluit

- 145 De elementen van de retailaanbiedingen die niet opgenomen zijn in het wholesaleaanbod worden in rekening gebracht bij de bepaling van de wholesaletarieven in overeenstemming met de methode en de waarden die bepaald zijn in hoofdstuk 7. Deze waarden gelden voor een minimumduur van een jaar.
- 146 De decoders en de modems worden meegerekend bij de bepaling van de wholesaletarieven in overeenstemming met de methode en de waarden die bepaald zijn in hoofdstuk 8. Deze waarden gelden voor een minimumduur van een jaar.
- 147 De promoties worden meegerekend bij de bepaling van de wholesaletarieven in overeenstemming met de methode die bepaald is in hoofdstuk 9.
- 148 De tarieven van de profielen die specifiek zijn voor een begunstigde van de wholesaleaanbiedingen worden bepaald overeenkomstig de methode die beschreven is in hoofdstuk 10.
- 149 De prijscontrole die gebaseerd is op de retail-minusmethode wordt aangevuld met de begeleidende maatregelen beschreven in hoofdstuk 11.
- 150 Overeenkomstig de paragrafen 873, 969 en 1067 van de CRC-beslissing van 1 juli 2011 (Nederlandse taalgebied) vormen de vastgelegde wholesaletarieven plafondprijzen.
- 151 De andere bepalingen van de CRC-beslissing van 11 december 2013 (Nederlandse taalgebied) dan diegene die worden vervangen door deze beslissing, blijven van kracht, voor zover deze beslissing ze niet wijzigt. In geval van tegenstrijdigheid tussen de beslissing van 11 december 2013 en deze beslissing, is de laatste doorslaggevend.

13 Inwerkingtreding en geldigheid

- 152 *[Wordt later ingevuld: Deze beslissing treedt in werking en wordt van kracht één maand na de publicatie ervan op de website van de VRM, tenzij een andersluidende bepaling voor sommige verplichtingen.]*
- 153 *De waarde van de minussen geldt tot de inwerkingtreding van een beslissing waarin deze worden herzien.]*

14 Rechtsmiddelen

154 [Wordt later ingevuld]

15 Ondertekening

155 [Wordt later ingevuld]

Bijlage A. Waargenomen tarieven van de extra diensten

Benchmark van de dienst 2nd screen [Bron: Analysys Mason, 2015]

<i>Land</i>	<i>Operator</i>	<i>Aanbieding</i>	<i>Prijs</i>	<i>Status</i>	<i>Link</i>
BE	TNT	Yelo TV	NA	Inbegrepen in pack	http://www2.telenet.be/fr/tout-en-un/whoppa/commander-whoppa/
BE	VOO	VOO Motion	NA	Inbegrepen in pack	http://www.voo.be/fr/pack/trio/details/
BE	Numericable	ON Multiscreen	€ 5	Optioneel	http://www.numericable.be/fr/tv/options-tv/la-tv-ou-vous-le-voulez-avec-on.aspx
BE	Proximus	TV overal	€ 4,99	Optioneel	http://www.proximus.be/en/id_cr_everywhere/personal/our-products/television/tv-experience/tv-partout.html
FR	Orange	Application TV d'Orange	NVT	Inbegrepen in pack	http://abonnez-vous.orange.fr/residentiel/offres-internet-ADSL-VDSL2.aspx
FR	Numericable	Multiscreen	NVT	Inbegrepen in pack	http://offres.numericable.fr/television
FR	Free	Multiposte	NVT	Inbegrepen in pack	http://www.free.fr/adsl/pages/television/services-de-television/acces-a-plus-250-chaines/canalsat.html
DE	Kabel Deutschland	TV app	NVT	Inbegrepen in pack	http://www.kabeldeutschland.de/kombi-pakete/
DE	Unity media	Horizon Go	NVT	Inbegrepen in pack	http://www.unitymedia.de/privatkunden/horizon/horizon-go/
DE	Deutsche Telekom	Entertain to go	€ 6,95	Optioneel	http://www.telekom.de/privatkunden/zuhause/zubuchoptionen/fernseh-optionen/-/entertain-to-go
NL	Ziggo	Ziggo TV app	NVT	Inbegrepen in pack	https://www.ziggo.nl/alles-in-1/
NL	UPC	Online TV kijken	NVT	Inbegrepen in pack	
NL	KPN	Online TV kijken	NVT	Inbegrepen in pack	https://bestellen.kpn.com/pakketten/standaard/alles-in-1
UK	Virgin	watch online	NVT	Inbegrepen in pack	http://store.virginmedia.com/big-bundles.html
UK	Sky	Sky Go	NVT	Inbegrepen in pack	http://go.sky.com/vod/page/default/home.do
UK	BT	Watch onlien	NVT	Inbegrepen in pack	http://www.productsandservice.s.bt.com/products/tv-packages/
Lux	Post	zattoo	€ 2,99	Optioneel	http://www.tele.lu/ZATTOO

Lux	Orange	Non disponible	NVT		
ES	Telefonica Movistar	Multiscreen	NVT	Inbegrepen in pack	https://www.movistar.es/particulares/television/tv-online-multipantalla/
ES	Ono	TV online	NVT	Inbegrepen in pack	http://www.ono.es/television/tvonline/
IE	UPC	Horizon Go	NVT	Inbegrepen in pack	http://www.upc.ie/television/horizon-go/
NO	Canal digital	TV on ipad	NVT	Inbegrepen in pack	https://kabel.canaldigital.no/T-We/tv-pa-nettbrett/
NO	GET	Online TV	NVT	Inbegrepen in pack	https://www.get.no/v3/bli-kunde/app/funksjoner
NO	Altibox	TV everywhere app	NVT	Inbegrepen in pack	https://www.altibox.no/privat/tv/tvoveralt

Benchmark van de dienst Wifitoegang [Bron: Analysys Mason, 2015]

<i>Land</i>	<i>Operator</i>	<i>Aanbieding</i>	<i>Prijs</i>	<i>Status</i>	<i>Link</i>
BE	Telenet	Wi-Free	NVT	Inbegrepen in pack	http://www2.telenet.be/fr/tout-en-un/whoppa/commander-whoppa/
BE	Telenet	Hotspot toegang	€ 15	Optioneel, maandelijks abonnement	http://www2.telenet.be/fr/decouvrir/wi-free/
BE	VOO	Wi-Free	NVT	Inbegrepen in pack	http://www.voo.be/fr/pack/trio/details/
BE	Proximus	Fon Wi-Fi hotspots	NVT	Inbegrepen in pack	http://www.proximus.be/en/id_cr_packmsub/personal/our-products/packs/recommended-packs.html?rid=cbu_pp-mb-21_en_pack-mobile
BE	Numericable	Niet beschikbaar			
FR	Orange	Wi-Fi	NVT	Inbegrepen in pack	http://reseaux.orange.fr/hotspots-wifi
FR	Numericable	Geen informatie	NVT	Inbegrepen in pack	https://wspictoproxy.ncnumericable.com/getImage.num?Category=CGV&size=unsized&Name=IN20150330.pdf
FR	Free	Hotspots FreeWifi	NVT	Inbegrepen in pack	http://www.free.fr/adsl/freebox-revolution.html
DE	Kabel Deutschland	Wlan Hotspot	€ 4,99	Optioneel	http://www.kabeldeutschland.de/wlan-hotspots/
DE	Unity media	Tarief activatie WLAN	NVT	Inbegrepen in pack	http://www.unitymedia.de/privatkunden/kombipakete/

DE	Deutsche Telekom	Huur van een benodigde modem	€ 4,94	Inbegrepen in pack	http://www.telekom.de/privatkunden/zuhause/zubuchoptionen/internetoptionen/hotspot/wlan-to-go
NL	Ziggo	Wifi Spots	NVT	Inbegrepen in pack	https://www.ziggo.nl/alles-in-1/
NL	UPC	Wifi Spots	NVT	Inbegrepen in pack	
NL	KPN	Wifi	NVT	Inbegrepen in pack	https://bestellen.kpn.com/pakketten/standaard/alles-in-1
UK	Virgin	Virgin Wifi Hotspot	NVT	Inbegrepen in pack	http://store.virginmedia.com/discover/broadband/your-broadband/keep-connected/out.html
UK	Sky	Sky Wifi	NVT	Inbegrepen in pack	http://www.sky.com/products/broadband-talk/sky-wifi/features/
UK	BT	Bt Wifi	NVT	Inbegrepen in pack	http://www.productsandservices.bt.com/products/broadband-packages/?s_intcid=wifisplitter
Lux	Post		€ 9,90	Inbegrepen in pack	https://www.post.lu/fr/particuliers/internet/integral
Lux	Orange		NVT		
ES	Telefonica Movistar	Zona WiFi	€ 5,50	Optioneel prepaid	http://www.movistar.es/particulares/internet/wifi/wifi-cards/
ES	Ono	Ono WiFi	NVT	Inbegrepen in pack	https://red.onowifi.es/#/faq
IE	UPC	Horizon Wi-Free	NVT	Inbegrepen in pack	http://support.upc.ie/app/answers/detail/a_id/794/~/what-is-horizon-wi-free%3F

Bijlage B. Afkortingen

A	
ACM	Autoriteit Consument en Markt
ADSL	Asymmetric Digital Subscriber Line
ARPU	Average revenue per user
B	
BEREC	Orgaan van Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie
BIPT	Belgische Instituut voor postdiensten en telecommunicatie
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
C	
EC	Europese Commissie
CRC	Conferentie van Regulators voor de elektronische-communicatiesector
CSA	Conseil Supérieur de l'Audiovisuel
G	
GB	Gigabyte
I	
IRG	Independent Regulators' Group
M	
MB	Megabyte
N	
NRA	National Regulatory Authority
O	
OAU	Other Authorized Undertaking
OPTA	Onafhankelijk Post en Telecom Autoriteit
P	
PIB	Principles of implementation and best practices
PB	Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen

S

SAC Subscriber Acquisition Costs

T

TB Terabyte

TV Televisie

U

UPC United Pan-Europe Communications

V

VoD Video on Demand

VRM Vlaamse Regulator voor de Media

W

WLR-C Wholesale Line Rental - Cable

Bijlage C. Samenvatting van de resultaten van de openbare raadpleging

156 [Wordt later ingevuld]

Bijlage D. Opmerkingen van de Europese Commissie

157 [Wordt later ingevuld]